Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 92 (13581) | 1974 оной апрелиин 19, пятница | Сэн 2 мүнгэн

ПОЛЕВОЙ СТАНҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

НОГООН ТАРИГДАНА

СЭЛЭНГЭ. Манай колхозой механизаторнууд энэ жэлдэ баян ургаса абахын түлөө тэмсэжэ захалаа. Ш. Бамбуевай хүтэлбэридэг бригадын коллектив эхилкэеэ бүтэсэ ехэтэйгээр гаргалхэ, гектар бүриһөө ургаса абаха талаар айлшдороо социалис мүрысоо үүсхээ. Мүнөө энэ бригадын механизаторнууд 900 гектар паар борнойлоод. Апрелиин 18-һаа эртын паар хахалжа эхилбэ. Мүн эдэ үдэрнүүдтэ 800 гектарта минеральна үтэгжүүлгэ тараагдаа.

Энэ жэлдэ тэдэнэр 270 гектарта олон жэлэй ногоо тариха даабаритай. Мүнөө ногоо ургуулха газараа сүм бэлдээд, үсэгэлдэрэй тэрэнээ тарижа захалаа.

Механизаторнууд бүхыдөө полевой стандаа гаранхай. Тэдэнэртэ амарха хамтын байра түхеэрэгдэнхэй, халуун эдеэ хоол бэлдэгдэнэ.

П. МАЛАНОВ,
Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

ГАЗАРАА ХАХАЛЖА ЗАХАЛАА

МУХАР-ШЭБЭР. (Телефоноор абтаба). Аймагай «Забайкалец» совхозой 3-дахи тракторно-таряан ажалай бригадын механизаторнууд (бригадирынь П. Н. Овчинников) апрелиин 16-һаа газараа хахалжа захалаа. Трактористнууд Н. Н. Калашников, Ф. Х. Суменков, В. Н. Алексеев болон бусад түрүүшын буразадаа татаа. Энэ бригадада газар хахалха хүдэлмэридэ «ДТ-75» түхэлэй 5 трактор табигданхай. Эдэнэр бүхы тракторнуудаа хоёр халаанда хүдэлгэхэ юм. Түрүүшын гурбан үдэртэ зуу гаран гектар газар хахалагдаа. Апрелиин 18-һаа бусад хоёр бригаданъ энэ хүдэлмэреэ эхилээ.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ ГҮРЭНДЭ МЯХА, ҺҮ, ҮНДЭГЭ ХУДАЛДАХА ХАХАД ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЫН ХЭР ЯБАЖА БАЙҺАН ТУХАЙ

1974 оной апрелиин 16-най мэдээн
(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	мяхан	һүн	үндэгэн
Баргажанай	71	46	13
Баунтын	91	36	—
Бэшүүрэй	66	59	72
Зэдын	67	56	77
Яруунын	65	60	—
Загарайн	68	59	84
Захааминай	71	53	—
Кабанскын	39	56	65
Хэжэнгын	80	60	—
Хурамхаанай	52	57	—
Хяагтын	52	60	46
Мухар-Шэбэрэй	45	59	26
Ахын	67	30	—
Прибайкалиин	113	58	—
Хойто-Байгалай	225	94	—
Сэлэнгын	77	56	—
Түнхэнэй	99	64	—
Улаан-Үдын	66	70	59
Хорийн	82	58	35
Республика бүхыдөө	62	50	60

ТАНИЛСАГТЫ: Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой эрхим механизаторнуудай нэгэн Д. Ш. Халудоров. Тэрэ үнгэрэгшэ жэлдэ зөөлэн хахалалгада хүдэлжэ, 1.900 гектар газар элдүүрилһэн байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторист Д .Ш. Халудоров.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ЛЕНИНСКЭ СУББОТОДО БЭЛЭМДИ

«Улаан суббото» үнгэргэхэ аймагай штабай түрүүлэгшэ КПСС-эй Хурамхаанай райкомой секретарь М. Д. Измалковтай хамта зүбшэжэ, аймагаймнай һургуулинуудай коллективүүд ямар ажал хэжэ, хэды түхэриг мүнгэ 9-дэхи табан жэлэй жасада оруулхаб гэжэ түсэблөө һэмди. Бүхы дээрээ 2 мянган түхэриг һургуулиинхид оруулха гэжэ багсаагдана.

Энэ субботнигто бүхы багшанар, алба хаагшад, 8—10-дахи классай һурагшад, аймагай гэгээрэлэй таһагай, пионернүүдэй байшангай болон багашуулай саадуудай хүмүүжүүлэгшэд хабаадаха юм.

Харин апрелиин 20-ной субботын үдэр һургуулинуудай һуралсалай үдэр байһан хадань, дунда ба 8 жэлэй һургуулинуудай һурагшад апрелиин 14-нэй амаралтын үдэр ажаллаа.

Дүтын колхоз, совхозуудтай, үйлэдбэриин предприятинуудтай зүбшэжэ, түсэбөө табинхай. Барханай, Майскын, Хурамхаанай дунда болон интернат һургуулинуудай директорнүүд һонин юумэ хөөрөө.

—Ленинскэ коммунис субботник хадаа үнинэй заншалта болонхой. Эндэ олдоһон мүнгэн зөөри гэдэргээ арад зонойнгоо хэрэгтэ зорюулагдадаг. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ 1973 оной апрелиин субботнигой мүнгэн КПСС-эй ЦК ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэреэр хүдөөгэй һургуулинуудай барилгада эльгээгдэһэн гэжэ һайн һананабди. Манай Барханай һургуулиин һурагшад, багшанар энэ жэлдэ хэн хэнһээ ехэ баяртай байнабди. Юун бэ гэхэдэ, һургуулиин дэргэдэ 66 хүнэй орохо интернат баригдаба. Һургуулиин байшанда залгалаа хэгдэжэ, ехэхэн автокласс болгогдохо юм. Багшанарай орохо 3 гэр баригдажа байна. Столово заһагдаха. Тиимэһээ амаралтын үдэр Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздоо олоороо гаража, хойто хореонуудһаа шэбхэ гаргажа, тарянай газар, бууса дээрэ тараахабди, 260—300 түхэриг олохол байхабди,—гэжэ Владимир Будаевич Доржиев мэдүүлнэ.

Хурамхаанай интернат һургуулиин директор нүхэр Щербаков Владимир Сергеевич: барилгашадай зүгһөө 1010-дахи ПМК-гай начальник В. А. Петелин манда хандажа, хюрөөдэгдэжэ оэлэн болоһон модон зүйлнүүдые илган сомохо, газаадахи байра, талмайнуудые сэоэрлэхыемнай дурадхаоа. Энэ хадаа яһала ехэшье, манда дүтэ, таатай зохид ажал байна. Зуугаад хүн гаража, 200 түхэригһөө бага бэшэ мүнгэ олохо һанаатайбди.

Зарим һургуулинууд совхозуудта нургааг, бахана бэлдэхэ, тарянай газар дээрэһээ шулуу түүжэ хаяха, мүн бэшэшье олон зүйлэй ажал хэхэ юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ һургуулинуудай бага классай һурагшад ленинскэ субботнигто хабаадалсажа, хара түмэр, макулатура суглуулжа, түлеэ сомолсоно.

Һургуулинуудан ленинскэ коммунис субботнигой түүхэ, заншал тухай, политическэ удха шанар тухай, мүн В .И. Ленинэй түрэһөөр 104 жэлэй ой тухай хөөрэлдөөнүүд, үдэшэнүүд, ленинскэ уншалганууд, концертнүүд үнгэргэгдэнэ.

Һнмээр хүдэлмэри ябуулжа, һайн бэлэдхэл хэһэн газарнуудта хүн зон, һуража ябаһан залуушуул комсомолшууд, багшанаршье ехэл эдэбхи гаргажа, ямар нэгэ һайн хэрэг шанартайгаар бүтээжэ, олоһон мүнгэеэ Эхэ орондоо бэлэг болгон барюулхаяа мэдүүлнэд.

Һүүлэй һүүлдэ тобшохоноор, 2500—2600 түхэригэй ажал хэхээр Хурамхаанай ахамад классуудай һурагшад, арадан гэгээрэлэн хүдэлмэришэд бэлдэжэ байнад.

З. САЖИНОВ,
аймгүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагые даагша, РСФСР-эй ба Буряадай АССР-эй һургуулинуудай габьяата багша.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта угтуулан

ТҮРҮҮШЫНГЭЭ ЗАСЕДАНИ ҮНГЭРГЭБЭ

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Буряадай АССР-эй һунгуулиин комиссиин түрүүшын заседани апрелиин 17-ой үдэр БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй заседанинуудай зал соо боложо үнгэрбэ.

Һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ Социалис Ажалай Герой **В. И. Немочин** заседани нээхэ зуураа, һунгалта үнгэргэхэ, харюусалгатай тушаалда дэбжүүлһэнэйнь түлөө комиссиин гэшүүдэй зүгһөө республикын ажалшадай коллективүүдтэ, ниитын эмхинүүдтэ халуун баясхалан хүргөө.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта хадаа уласхоорондын тон ехэ удха шанартай үйлэ хэрэг мүн гэжэ нүхэр Немочин онсолон тэмдэглээ. Буряадай республикын ажалшад бүхы совет арадтал адли, түрэл Коммунис партияа тойрон, нягта жагсаалтайгаар һунгалтын болохо үдэрые угтажа байна.

Энээнэй урда тээхи һунгалтаһаа хойшо үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада совет хүнүүдэй ажабайдалда ехэхэн үйлэ хэрэгүүд болоо. КПСС-эй XXIV съезд коммунис дэбжэлтын мүнөө үе сагай программа хараалаа. Тэрэниие бэелүүлхэ хэрэгтэ совет Буряадай ажалшад хубитаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр оруулжа байнхай. Нүхэр Немочин саашань хэлэхэдээ, партиин декабриин (1973 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдтэ, партида ба совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалгада харюу болгон, республикынгаа ажалшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөнүүдтэ эдэбхитэй хабаадажа, юһэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы дүрбэдэхи жэлэй түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байһан тухай хөөрөө.

Тус заседани дээрэ Буряадай АССР-эй һунгалтын комиссиин секретарь нүхэр А. Б. Бардонов үгэ хэлээ. Болохоёо байгаа һунгалтые тон ехэ һайндэр мэтээр совет арадай угтажа байһые тэрэ онсолон тэмдэглээ. Энэ харюусалгатай кампаниие эмхи гуримтайгаар үнгэргэлгэ БурАССР-эй һунгалтын комиссиин, окружной ба участково комиссинуудай ажал хүдэлмэриһөө сэхэ дулдыдаха байна.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь В. И. Дубровский республика дотор ябуулагдажа байһан һунгалтын урда тээхи хүдэлмэри тухай тогтон хөөрөө. СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ гурбан, Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ арбан нэгэн окружной комиссинуудта республикымнай ажалшадай коллективүүдһээ ба ниитын эмхинүүдһээ 154 хүн һунгагдаа. Тэдэнэй дунда 68 эхэнэр, КПСС-эй 90 гэшүүн ба кандидат бии. Һунгалтын окружной комиссинуудай гэшүүдэй 34,4 процентнь хүдэлмэришэд, 12,3 процентнь колхознигууд, 30 наһа хүрөөгүй залуушуул тэдэнэй 25,3 процентые эзэлнэ. Республика доторнай һунгуулиин 700 участок эмхидхэгдэнхэй.

Энэ заседани дээрэ нүхэр Бардонов һунгуулиин комиссиин гэшүүдые һунгалтын хэрэгэй дансануудтай танилсуулаа. Мүн һунгалтын комиссиин бэелүүлхэ ажал хүдэлмэринүүдые хараалһан түсэб батадагдаа.

ҺУНГАЛТЫН УГТАМЖАДА

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтые угтуулан, Улаан-Үдын авиационно заводой коллектив һунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэри эхилбэ. Заводой партком хэдэ хэдэн заседанинуудые үнгэргэжэ, энэ шухала хэрэгтэ бэлдэхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые хараалба.

Бүхыдөө манай эндэ найман агитпункт нээгдэхэ юм. Мүнөө агитпунктнуудые даагшанар томилогдожо, тэдэнэр ниитэ-политическэ, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэриингөө түсэбүүдые парткомой заседани дээрэ баталуулба. Һунгагшадтай хөөрэлдөө ба лекци үнгэргэхэ, асуудал ба харюугай үдэшэнүүдые, үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй уулзалгануудые үнгэргэхэ, нютагай Соведүүдэй ажал ябуулга тухай депутадуудай тоосоо эмхидхэхэ гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулганууд тэдэ түсэбүүд соонь хараалагданхай байна.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые, партиин дотоодын ба гадаадын политикые, КПСС-эй ЦК-гай апрелиин ба декабриин (1973 оной) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые, шэнэ газар элдүүрижэ эхилһээр 20 жэлэй ойдо зорюулжа, нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ хүн зоной дунда ябуулха ойлгууламжын хүдэлмэридэ гол һуури эзэлхэ байна.

Һунгалтада бэлэдхэлтэй хамта һунгуулиин окружной комиссинуудай бүридхэлдэ эрхимэй эрхимүүд дэбжүүлэгдэнэ.

Слесарь - хабсаргагшадай коммунис ажалай коллективтэ тиимэ суглаан болож үнгэрөө. Заводой слесарьнүүдэй бригадир Виктор Алексеевич Жуковай нэрые суглаанда хабаадагшад нэрлэбэ. Коммунист В. А. Жуков ажалаа эмхидхэжэ шададаг бригадир байхаһаа гадна, олониитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаг юм. Слесарьнүүдэй бригадын технолог Г. И. Чистяков тэрэ кандидатура тухай иигэжэ хэлээ: «Жуковтай хамта хорёод жэл соо суг ажалланаб. Тэрэ эрхим ажалаараа суурхаһаар үнинэй юм. Һунгуулиин окружной комиссиин гэшүүн болохо дүүрэн эрхэтэй гэжэ тоолоноб».

Коммунис ажалай цехэй коллектив СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Эрхүүгэй окружной комиссида слесарьнүүдэй бригадир, коммунист В. А. Жуковые һунгаха гэһэн тогтоол баталан абаба.

Иимэ суглаанууд бусад цехүүдтэ мүн лэ болоно.

А. ШАРИПОВ,
пропагандист.

Газар һайжаруулха габшагай хоёр һара

ЯАРАХААР БОЛОО

Газар һайжаруулха талаар соносхогдоһон габшагай хоёр һарын хахадынь үнгэрбэ. Энэ хугасаада Загарайн аймагай зарим совхозуудай нилээд хүдэлмэри хэгээд байна. Сабшалан дээрэ наг шэбхэ гаргаха хүдэлмэри СССР-эй 50 жэлэй нэрэмжэтэ Санагын, Хамниин, Дүтэлүүрэй совхозуудта бараг һайн ябажа байна. Эдэнэр хоёр һарын туршада шэбхэ гаргаха түсэбөө хахадлаа. Зүгөөр Харацайн, Далахайн совхозууд тустаа 5600—4200 тонно шэбхэ гаргаха түсэбэй ородо оройдоо 1020—780 тонно гаргаад байна.

Олон жэлэй ногоо тариха Санагын, Харацайн, Далахайн совхозууд гурбан зуугаад гектар сабшалан һэлбэлхэ ёһотой аад, гектар хүреэлээгүй байһаар. ... гектар хорёолхо Дүтэлүүрэй, 312 гектар хүреэлхэ Хамниин совхозууд тэрэнээ арайхан гэжэ 35—77 гектарта хүргөө. Хорёо бариха һургааг удаан зөөгдэжэ, ажалыень һаатуулаа.

Һайрамай уһаар сабшалан уһалха түсэбөө совхозууд тон муугаар дүүргэнэ. Ядаһаар байтарнь мүльһэн хайлажа, һайрам миинтэ урдажа, таража дууһахань. Далахайн, СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозууд балгашье уһа гаргаагүй. Хамниин совхоз — 23 гектар, Енгорбойн — 70, Дүтэлүүрэй, — 70. Харацайн — 85 гектар дээрэ уһа гаргаһан нэрэтэй. Тэрэнь харгын хонхор хобоонуудаар урдажа, сабшаланда ехэ унда болоногүй. Үтэг хэхэ хүдэлмэришье урагшаа болоногүй.

Уһа гаргаха бүлүүр станцинууд Дүтэлүүрэй, Енгорбойн совхозуудта хүдэлгэгдэнэгүй, «уһан үгы, газар гэдээгүй, уһан шэнгэнэгүй» гэһэн шалтаг бапяад, уһа гарганагүй. Горхоной уһа боогоод, ханаабаар урадхуулдаг уһалууриин түхеэрэлгэтэй Харацайн совхозой 2-дохи отделениинхид һубаг ханаабуудаа сэбэрлэнэгүй, хаалтануудые заһабарилнагүй. Тиихэдэ горхоной уһан урдажал байна.

Мүн 1-дэхи кварталан хубааряар үгтэһэн 75 тонно, 2-дохи кварталай 414 тонно минеральна үтэгжүүлгэ Зэдын станциһаа зөөгдөөгүй байһаар. Михайловкын, Хамниин, Енгорбойн, Харацайн совхозуудта үгтэһэн минеральна үтэгжүүлгын хахадынь лэ зөөгдөө. Асаргдаһан минеральна үтэгжүүлгэнүүд Дүтэлүүрэй, Харацайн совхозуудта һаланаар хадагалагдана, шорой шюхойтой холигдошоно.

Шефскэ туһаламжа хүргэхэ промышленна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ерэхэдэ, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ажалаар хангаганагүй. Хашаа бариха һургааг буулгагдаагүй, үгы һаа, хадааһан, проволоко гэхэ мэтын жэжэ юумэн дуталдаад, ажал хойшолуулна. Зарим тээ шефүүдтэ эдеэ хоолшье бэлдэнэгүй. Энэ жэл шефскэ туһаламжаар хэдэн зуугаад гектар сабшалан хүреэлэгдэхэ аад, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хойшо татана.

Габшагай хоёр һарын хахадлаад байхада, аймагай совхозуудта хараалагдаһан бүхы ажалай гурбанай нэгэ хубиньшье дүүрээгүй байшаба. Һүүлшын һара соо шанга хэмжээнүүдые абажа, сабшалан дээрэ хэгдэхэ ажалаа бэелүүлхын түлөө совхозуудай партийна, профсоюзна, комсомолой организацинууд, дирекци оролдохо ушартай.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЫЕ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын наймадахи зарлалай наймадахи сессиие Улаан-Үдэ хотодо 1974 оной майн 22-то зарлаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной апрелиин 18.

ДЕЛЕГАЦИНУУД ВАРШАВА ЕРЭБЭ

ВАРШАВА. (ТАСС). Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй ээлжээтэ зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадахаяа иимэ делегацинууд апрелиин 17-до Варшава ерэбэ:

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков түрүүтэй Болгарин Арадай Республикын делегаци. БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. Тодоров, БКП-гэй ЦК-гай секретарь ... Теллалов, БКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, НРБ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр ... Младенов, БКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретариин ... директор М. Ба... делегацида ороно;

ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар түрүүтэй Венгриин Арадай Республикын делегаци. ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Е. Фок, ВСРП-гэй ЦК-гай гэшүүн, ВНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Ф. Пуйя делегацида ...

СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер түрүүтэй Германиин Демократическа Республикын делегаци. СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Штоф, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Х. Зиндерман, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СЕПГ-гэй ЦК-гай секретарь Г. Аксен, СЕПГ-гэй ЦК-гай гэшүүн, ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй үялга дүүргэгшэ О. Фишер, СЕПГ-гэй ЦК-гай гэшүүн, СЕПГ-гэй ЦК-гай уласхоорондын харилсаа холбооной таһагые даагша П. Марковски делегациин бүридэлдэ ороно;

РКП-гэй Генеральна секретарь, СРР-эй Президент Н. Чаушеску түрүүтэй Румыниин Социалис Республикын делегаци. РКП-гэй ЦК-гай Гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн, СРР-эй правительствын Премьер-Министр М. Мэнеску, РКП-гэй ЦК-гай секретарь Ш. Андрей, РКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, СРР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Д. Маковеску делегацида ороно;

КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак түрүүтэй Чехословакиин Социалис Республикын делегаци. КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй Федеральна правительствын Түрүүлэгшэ Л. Штроугал, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, КПЧ-гэй ЦК-гай секретарь В. Биляк, КПЧ-гэй ЦК-гай гэшүүн, ЧССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Б. Хнеупек, КПЧ-гэй ЦК-гай уласхоорондын политикын таһагые даагша А. Вавруш делегациин бүридэлдэ ороно:

ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек, ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Яблоньский, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, гэшүүндэ кандидадууд, ПОРП-ын ЦК-гай секретарьнар, ПНР-эй партийна ба гүрэнэй хүтэлбэрилхы бусад ажал ябуулагшад делегацинуудые угтаа.

* * *

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Нэгэдхэгдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ахамад командалагша, СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо, Советскэ Союзай Маршал И. И. Якубовский, Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Нэгэдхэгдэмэл Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй штабай начальник, армиин генерал С. М. Штеменко мүн лэ Варшава ерээ.

Л. И. БРЕЖНЕВ Я. КАДАРТАЙ ХАНИ ЁҺООР УУЛЗАБА

ВАРШАВА. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь нүхэр Я. Кадартай апрелиин 18-да уулзаа. СССР ВНР хоёрой хоорондын, КПСС ВСРП хоёрой хоорондын аха дүү ёһоной харилсаа холбоое саашадаа бүхы талаарнь хүгжөөлгын асуудалнууд үнэн зүрхэнэй, хани халуун оршон байдалда зүбшэн хэлсэгдэбэ.

(ТАСС).

А. Н. КОСЫГИН П. ЯРОШЕВИЧТЭЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

ВАРШАВА. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевичтэй апрелиин 17-до уулзажа, хөөрэлдэбэ.

Советскэ Союзай ба Польшын Арадай Республикын хани харилсаанай хэдэ хэдэн гол шухала асуудалнуудаар хоёр ороной правительствануудай толгойлогшонор һанамжануудаа хэлсэһэн байна.

ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо М. Ягельский, СССР-һээ Польшодо байдаг элшэн сайд С. А. Пилотович, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын туһалагша Б. Т. Бацанов үнэн зүрхэнэй, хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөндэ хабаадаа.

ВАРШАВСКА ДОГОВОРТО ХАБААТАЙ ГҮРЭНҮҮДЭЙ ПОЛИТИЧЕСКЭ ЗҮБШЭЛЭЛГЫН КОМИТЕДЭЙ ЗҮБЛӨӨН НЭЭГДЭБЭ

ВАРШАВА. (ТАСС). Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй ээлжээтэ зүблөөн апрелиин 17-до эндэ нээгдэбэ.

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков түрүүтэй Болгариин Арадай Республикын; ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар түрүүтэй Венгриин Арадай Республикын; СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер түрүүтэй Германиин Демократическа Республикын; ПОПР-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек түрүүтэй Польшын Арадай Республикын; РКП-гэй Генеральна секретарь, СРР-эй Президент Н. Чаушеску түрүүтэй Румыниин Социалис Республикын; КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй Совет Социалис Республиканууда́й Союзай; КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак түрүүтэй Чехословакиин Социалис Республикын делегацинууд зүблөөндэ хабаадана.

ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек зүблөө нээгээ.

ЛЕНИНСКЭ ПАРТИИН ДАЙШАЛХЫ ТУҺАЛАГША

«КОММУНИСТ» ЖУРНАЛДА ЛЕНИНЭЙ ОРДЕН БАРЮУЛАГДАБА

«Коммунист» журналай 50 жэлэй ой хэблэлэй бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэр боложо тэмдэглэгдээ. Энэ ойдо, журналда Ленинэй орден барюулалгада зорюулагдаһан баярай суглаан апрелиин 17-до Москвадахи Союзуудай байшангай Колонно зал дотор болобо.

Москвагай партийна эдэбхитэд, революционно хүдэлөөнэй ветерануд, журналистнууд, хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэд, журналай эдэбхитэй авторнууд ба уншагшад, хилын саанахи оронуудай хани холбооото коммунис ба хүдэлмэришэнэй хэблэлэй түлөөлэгшэд баярай суглаанда хабаадаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюро хүндэтэ президиумдэ ехэ баяртайгаар һунгагдаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь П. Н. Демичев КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй даалгабаряар, баярай ойтойнь, үндэр шагналда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, журналай редакциин коллективтэ, тэрэниие хэблэн гаргалсадаг бүхы хүнүүдтэ, эдэбхитэй авторнууд болон уншагшадта халуун амаршалга хүргөөд, журналай коллективэй шиидхэхэ ёһотой шухала зорилгонууд тухай дэлгэрэнгыгээр тогтон хэлээ.

П. Н. Демичев СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ уншаад, суглаагшадай нэрьемэ альга ташалган доро журналай тугта орден зүүлгэбэ.

«Коммунист» журналай ахамад редакторай орлогшо Е. И. Бугаев харюугай үгэ хэлэхэдээ, ороной үндэр дээдэ шагналда хүртэһэнэйнь түлөө партиин Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ гүнзэгы баясхалан хүргөө.

Журналай түрүүшын номерой хэблэгдэн гараһаар 50 жэлэй ойтойнь, үндэр дээдэ шагналда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, «Коммунистын» редакциин коллективые түбэй газетэнүүдэй ба журналнуудай редакторнууд, элитэ мэдээжэ эрдэмтэд, соёлой ажал ябуулагшад, КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, хилын саанаһаа ерэһэн айлшад үнэн зүрхэнһөө амаршалба.

Суглаанда хабаадагшад Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ эльгээгдэхэ бэшэгые баяртайгаар баталан абаа.

1974 Социалис мүрысөөнэй хуудаhан № 3

ОЛООРОО—ОНШОТОЙ ХАМТААРАА—ХАБАТАЙ

„...Ажалша коллективүүдэй үүргэ бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхые, мүрысөө эмхидхэхэ талаар ленинскэ ёho гурим—олондо соносхохо, үрэ дүн сасуулха, дүй дүршэл бодото hайнаар хэрэглэлгэ эрид шууд бэелүүлхыень КПСС-эй ЦК партийна, советскэ, профсоюзай, комсомолой ба ажахын органуудые уялгана".

(«Социалис мүрысөө саашадаа улам hайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолhоо).

Манай Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводто олон залуушуул ажаллана. Тиимэшье байха ёhотой юм бэзэ. Наhатай болоhон хүдэлмэришэдые hэлгэхэ халаан —залуушуул ха юм. Ушар тиимэhээ залуу хүниие коллектив соогоо хүмүүжүүлхэ, тэрэнэй мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ гээшэ үйлэдбэриин ветеранууда гол зорилгонуудай нэгэн гэжэ тоологшоб.

ШЭНЭ ХАЛААН

Би сэрээ хори гаран жэл соо электро-вагонно цехтэ ажаллахадаа, элдэб янзын залуу хүдэлмэришэдтэй дайралдаhан байхаб. Үнинэй хүдэлмэришэд тэдэнэй талаhаа ажалай журам эбдэхэ, коллективэй ёho заршамда таарахагүй ябадал гаргахаяа hанахадань, «залуушуул байгаа юм ааб даа» гэжэ хэлэхээ оролдодог, залуу хүдэлмэришэн бүхэн журамгүй юм гэhэншүүгээр тайлбарилхые оролдодог. Үнэн дээрээ тиимэ бэшэ. hаял hургуули, училищи дүүргэhэн аад, заводой цех соо эрхимээр ажалладаг, ажалай журам наринаар сахидаг олон жэшээ дурдажа болохо байнаб.

Зүгөөр ажалдаа халирхай гаар хандадаг, журам эбдэхээ hанадаг ушар залуу хүдэлмэришэдэй зүгhөө али олон дайралдадаг гээшэ. Эндэ тиимэ ябадалай жэшээнүүдые дурдаhанай үлүү гэжэ hананаб.

Манай заводой парткомой, завкомой зүгhөө залуу хүдэлмэришэниие коллектив соогоо хүмүүжүүлхэ асуудалда саг үргэлжын анхарал хандуулагдажа байдаг. Тэрэшэлэн цехэй партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд коммунистнууд, үйлэдбэриин ветеранууд хүдэлмэришэдэй бүлэдэ ороhон хүнэй түлөө харюусалгаяа мэдэржэ, тэрэниие коллектив соогоо хүмүүжүүлхэ, тэрэнэй мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ гэжэ оролдоно.

Залуушуулда жэшээ харуулхын, тэдэниие хүмүүжүүлхын тула түбхын түрүүндэ цехэй коллектив бэе бэедээ эрилтэ ехэтэй, нарин нягта байха ёhотой ха юм. Манай, электро-вагонно цехэй холодильник заhабарилгын бригада (би тус бригадын бригадираар долоодохи жэлээ ажалланаб) «нэгэ хүнэй түлөө — бүхы коллектив, коллективэй түлөө — хүн бүхэн харюусалгатай» гэhэн уряа доро ажалай журам эбдэгшэдтэй тэмсэжэ эхилhээр хоёр жэл шахуу болобобди. Манай үүсхэлые олон участок, бригаданууд дэмжээ hэн. Энэ үүсхэлэй мнай гол удха шанарынь юуб гэхэдэ, нэгэ хүнэй ажалай журам эбдээ hаань, бригадын бүхы гэшүүд 10 процентhээ 100 процент хүрэтэр (ажалай журам эбдэжэ, гэм зэмэ гаргаhанайнь хэмжээгээр) шанда хүртэхэгүй. Энэмнай hайн үрэ дүн үгөө. Мүнөө манай бригадада ажалдаа хожомдодог, ажалаа орхёод ябашаха ушар усадхагдаа.

Манай заводой парткомдо, тэрэшэлэн цехэй партийна ба профсоюзай организацинуудта залуу хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлхэ талаар үйлэдбэриин ветерануудай ябуулха хүдэлмэриин тусхай түсэбүүд бии юм. Тэдэ түсэбүүд 14 пунктhаа бүридэнэ.

Залуу хүдэлмэришэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха, эхэ эсэгэнэртэйнь хөөрэлдэхэ, сүлөө сагаа яажа үнгэргэдэг асуудалаарнь hонирхохо, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ арга бэломжыень элирүүлхэ гэхэ мэтэ шухала асуудалнууд энэ түсэб соо бии юм.

Заводой парткомой, завкомой үүсхэлээр үйлэдбэриин ветерануудай суглаан hара бүри үнгэргэгдэнэ. Тэрэ суглаан дээрээ түсэбэй дүүргэлтэ зүбшэн хэлсэгдэдэг, hайшаалтай дурадхалнууд оруулагдадаг, залуушуулые хүмүүжүүлхэ талаар олдоhон дүршэлөөрөө андалдадаг байна.

Энэ урид хэлэhэн юумые тодорхойлхын тула өөрынгөө цех сооhоо хэдэн жэшээ дурдаhууб. Электро-слесарьнүүдэй бригадир, Ажалай Улаан Тугай, Октябриин Революциин орденуудай кавалер К. И. Ковалёв хэдэн залуу хүдэлмэришэдые мэргэжэл шадабаридаа hургахаб гэhэн уялга абаhан байгаа. Юhэн класс дүүргэhэн 18 наhатай залуу хүдэлмэришэн Иван Мезенцев мүнөө Константин Иванович Ковалёвой туhаламжын ашаар нэгэдэхи разрядай электро-слесарь болонхой. Тиихэдэ заводой, мүн манай цехэй урлан нарижуулагша Т. Г. Ващенков 1957 ондо түрэhэн Владимир Маковеевые мүн лэ нэгэдэхи разрядай мэргэжэлтэн болгожо шадаа.

Гэхэтэй хамта залуушуулда разряд олгохо, түрэhэн үдэрөөрнь бэлэг барюулха болон бусад хэмжээ ябуулганууд баярай оршон байдалда үнгэргэгдэдэг. «Ажал хэдэг хүн бүхэниие өөрынгөө коллективтэ дуратайгаар, хүдэлдэг газарайнгаа нэрэ хүндэдэ харюусалга ехэтэйгээр, мэргэжэлээрээ омогорходог байхаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй», — гэжэ «Социалис мүрысөө саашадаа улам hайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо тон зүбөөр хэлэгдэнэ.

Үнэхөөрөөшье, коммунизм байгуулгын мүнөө үеын хүдэлмэришэнэй урда табигдадаг бүхы эрилтэнүүдтэ таарахаар залуу хүниие хүмүүжүүлхэ гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудые хүтэлбэрилэгшэ тушаалтад, цехэй начальнигууд, үйлэдбэриин ветеранууд залуу хүн бүхэндэ ондо ондоогоор, анхаралтайгаар хандаха, тэдэнэй hанал бодолые, хүсэл эрмэлзэлые элирхэйлхэ уялгатай гээд тоолохо байнаб. Олонхи ушарта залуу хүдэлмэришэнэй ажалаа орхихо болоходо, цехэй начальник тэрэ хүнэй асарhан мэдүүлгын шалтагааниие элирүүлхэ гэжэ оролдодоггүй. Эдэ бүхы дээрэ дурдагдаhан зүйлнүүдые согсолон хэлэбэл, хүдэлмэришэдэй халаан коллектив соо хүмүүжүүлэгдэхэ ёhотой.

Т. ОЧИРОВ,
Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй электро-вагонно цехэй бригадир, цехэй партбюрогой гэшүүн.

ХҮН КОЛЛЕКТИВ СОО ХҮМҮҮЖЭНЭ

Юрэнхыдөө, ямаршье хүн коллектив соо хүмүүжүүлэгдэдэг гээд мэдээжэ. Манай «Искра» колхозой Хүйтэнэй отделениин партийна эхин организацида, жэшээлхэдэ, 37 коммунист тоологдоно. Партийна организаци коммунистнуудаа үндэр харюусалгатайгаар хүмүүжүүлхын, олоной хэрэгэй түлөө бүхы хүсөөрөө оролдохын, ажалдаа үнэн сэхээр хандахын түлөө оролдодог гээшэ. Коммунист болбол үндэр харюусалгаяа мэдэрбэл, партиин нэрэ зэргые дээрэ үргэжэ, хүн зоной, коллективэй аша туhада ажаллаха үүргэтэй бшуу. Манай Хүйтэнэй отделениин партийна эхин организацида эдэбхи үүсхэлтэй, коммунистын үндэр харюусалгые мэдэрдэг, ажалдаа коммунис ёhoор, харюусалга ехэтэйгээр хандадаг хүнүүд олон юм. Би мүнөө тэдэниие бултыень нэрлэхэ гэжэ hананагүйб.

Партийна эхин организаци сооhоо хэдыхэн жэшээ дурдажа, энэ урид хэлэгдэhэн үгэнүүдээ баталха хүсэлэнтэйб.

КПСС-эй гэшүүн Виктор Савельевич Емельянов тухай дурдая. Виктор Хүйтэндэ түрэhэн, эндэ 8 класс дүүргэhэн юм. hүүлээрнь түрэл колхоздоо автомашина жолоодоо. Уданшьегүй наhанайнгаа гүйсэхэдэ, Совет Армиин зэргэдэ алба хээ. Сэрэгэй албаниие дүүргэhэнэй удаа колхоздоо ажаллаха үедөө Ивалгын гидромелиоративна техникумдэ заочноор hураа. Тус техникумээ дүүргэhэнэй hүүлээр Буряадай хүдөө ажахын институдта заочноор hурана. Мүнөө Виктор Савельевич колхозой техник-механигай тушаалтай. Тэрэ партийна даалгабаридаа, хэжэ байhан ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг дээрэhээ ажалаа хододоо урагшатайгаар ябуулна. Виктор эхин организациин партбюрогой гэшүүн, механизаторнуудай дундахи социалис мүрысөөе хүтэлбэрилхэ талаар бүлэгэй гэшүүн. Тэрэ ямаршье асуудал шиидхэхэдээ, гүрэнэй аша туhые хараадаа абадаг, механизаторнуудай урда зүб эрилтэ табижа шададаг, хүн зонтой үгэсэ ойлголсожо ядадаггүй хүн юм.

Виктор Савельевич Емельянов манай колхозой комсомолой ба партийна организацинуудай зүгhөө эрилтэ табигдадаг, даалгабари саг дарыдаа үгтэдэг байhанай ашаар бэрхэ хүдэлмэришэн, үнэн сэхэ коммунист болоо гэжэ хэлэхэ байнаб. Партийна организацяар энэ залуу коммунист хүмүүжүүлэгдэжэ, коллективтээ аша туhатай хүн болоо.

Мүнөө коммунист Виктор Емельянов колхозой механизаторнуудай дундахи ниитэ-политическэ хүдэлмэриин түлөө харюусаха партийна даалгабаритай. Энэ даалгабаряа hайнаар дүүргэнэ. Ушар юуб гэхэдэ, колхозоймнай механизаторнуудай хахадынь шахуу залуушуул. Тэдэнэй зүгhөө журам эбдэхэ ушар али олон дайралдадаг. Техник-механик залуу механизаторнуудые хүмүүжүүлхэ, коллективэй урда тэдэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ талаар ехэ юумэ хэнэ. Журам эбдэгшэд коллективэй урда зогсожо, хэhэн зэмэ тухайгаа харюусаха баатай болоно. Тиихэдэ харуулан ойлгуулха хэрэгсэл («Сахилгаан» хуудаhан, шог ёгто «Колючка» гэжэ ханын газетэ) зүбөөр хэрэглэгдэдэг байна. Мэнэ hаяхан ажалай журам эбдэhэн жолоошод Пётр Родионов Владимир Сафронов хоёр механизаторнуудай суглаан дээрэ хэлсэгдээ. Тиихэдээ колхозой правлениин, парткомой гэшүүд, гүрэнэй автоинспекциин хүдэлмэрилэгшэд уригдаhан байна. Владимир Сафронов гурбан hара соо автомашина жолоодохо эрхээ хаhуулжа, слесареэр ажаллаха болоhон, тиихэдэ Пётр Родионов шанга донгодолгодо хүртэhэн байна. Механизаторнуудые хүмүүжүүлхэ, коллективэй урда тэдэнэй харюусалга улам дээшэлүүлхэ талаар манай эхин организациин партбюрогой гэшүүн коммунист Емельянов имэрхүү ажал ябуулдаг байна.

Гэхэтэй хамта техник-механигай туhаламжаар, аша оролдолгоор мүнөө жэлдэ механизаторай курсада hураhан 22 хүн трактор «агтые» жолоодожо hураа. Энэмнай механизаторнуудай эбтэй, ямаршье даабари дүүргэхээр бэлэн коллектив байгуулхын түлөө тэмсэлэй нэгэ тодо гэршэ болоно. Үшөө нэгэ жэшээ дурдая. Колхозой hү haалиин нэгэдэхи фермэдэ би партиин райкомой зүгhөө политэмхидхэгшээр томилогдонхойб. Тиимэ болохолооро ниитэ-политическэ хүдэлмэри тэрэ коллектив соо ябуулдагби. Тус фермэдэ бэе бэедээ туhалалсаха, коллективэй түлөө тэмсэхэ ябадал нилээд дэлгэрэнхэй гэжэ хэлэхэ байнаб. Тус коллективтэ хоёр-гурбан залуу басагад үнгэрэгшэ жэлдэ нэмэжэ, haалишад болоhон байгаа. Тэрэ басагадай ороhоор фермын haали нилээд доошолжо эхилээ hэн. Тиихэдэнь эдэ басагадтаа туhалха гэжэ хэлсээ hэмди. Залуу haалишадтаа туhалаагүй haа, нэгэдэхи фермын коллектив үнгэрэгшэ жэлэй дүрбэдэхи кварталай дүнгөөр дамжуулгын Улаан тугые алдаха, мүнгэн шандашье хүртэхэгүй байгаа. Жэлэй дүнгөөр тус фермэ иимэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлhэнэй ашаар колхоз соогоо нэгэдэхи hуури эзэлээ бэлэй. haалишан бүхэн коллективэй түлөө, коллектив haалишан бүхэнэй үндэр дүнгүүдэй түлөө нигэжэ тэмсэжэ, эрхим дүн туйлаад байхадаа, haалишад омог баяраар нэбтэрэнги байдаг.

Коллективэй хүсые арьбадхахын тула коллективэй гэшүүн бүхэнэй харюусалгые, гэшүүн бүхэнэй түлөө коллективэй харюусалгые дээшэлүүлхэ гээшэ шухалын шухала асуудал гэжэ тоолохо байнаб.

П. ФИЛИППОВ,
Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой Хүйтэнэй отделениин партийна эхин организациин секретарь, колхозой парткомой секретариин орлогшо.

Зураг дээрэ: (зүүн гарhаа) «Искра» колхозой главна зоотехник Н. М. Николаев, колхозой парткомой секретариин орлогшо П. Ф. Филиппов, нэгэдэхи фермые даагша Л. М. Шитина гэгшэд коллектив соогоо ябуулха ниитэ-политическэ хүдэлмэриин түсэб зүбшэн хэлсэжэ байна.

Зураг дээрэ: агитатор М. Ф. Михалева.

ОЛОНОЙ ХҮСЭНДЭ ТҮШЭГЛЭХЭ

Би табадахи жэлээ түрэл колхозойнгоо hү haали[...] гэдэхи фермэдэ агитатораар ажалланаб. Тус фермы[...] лективэй гэшүүдтэй оло дахин хөөрэлдэхэ ушар бо[...] ааб даа. Би мүнөө тус коллективтэ ямар ажал ябу[...] тухайгаа хөөрэхэ hанаатайб. Мүнөө колхозой үрхэ[...] бүхэн телевизортэй, радиоприёмнигтой болонхой, г[...] ба журналнуудые захижа абадаг, библиотекэ ба с[...] байшангуудта ошодог. Ушар тиимэhээ мүнөө үеын [...] тор гү, али политинформатор хүнэй урда үгэ хэлэ[...] hайнаар бэлдэхэ ёhотой.

Энэ талаар нэгэ жэшээ дурдаhуу. Малшадай ду[...] циалис мүрысөөе эмхидхэхэ тухай партиин областно[...] митедэй бюрогой шиидхэбэри тухай малшадта хөө[...] үгөөб. Фермын түрүү haалишан А. А. Иванова [...] нигэжэ хэлэбэ:

— Мария Фёдоровна, малшадай мүрысөөн тухай[...] тэдэ хэблэгдэhэн тогтоол уншаа hэмди. hү ехээр [...] haаха тухай хэлэжэ үгэбэлтнай, ехэ hайшааха байг[...]

Бидэ, агитаторнууд, газетэдэ хэблэгдэhэн докуме[...] хай хөөрэхэhөө гадна, коллективэй амжалта туйлал[...] мые зааха, хэрэглэгдээгүй нөөсэ арга боломжо[...] элирүүлхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые яажа хэрэ[...] тухай дурадхаха уялгатайбди гэжэ тиихэдэ ойлгоо б[...]

Дутагдалнууд манайшье фермэдэ бии байха. Зүгө[...] рэниие саг дарыдань олоной хүсөөр усадхаха гэжэ[...] донобди. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ намар манай ф[...] hүнэй шанар эгсэ муудаад байба. Тиихэдэ hарада х[...] хин шалгалта хэжэ, энэ дутагдалые усадхаха гэжэ [...] доо hэмди. Үнеэдэйнгээ хүхэ дэлэн зарим haалишад[...] даггүй гэжэ тиихэдэ элирүүлээбди. Тэрэ шалгалты[...] лээр шог ёгто «Колючка» газетэ гаргаабди. Тэрэн[...] дуур тус фермын хүдэлмэришэдэй зүблөө үнгэргэж[...] нэй шанар hайжаруулха хэмжээнүүдые харааhааб[...] зүблөөндэ колхозой зоотехник, парткомой ба правл[...] гэшүүд, отделени эрхилэгшэд байлсаа hэн. Тэрэнh[...] шо ариг сэбэр, шанар hайнтай hүн тушаагдадаг [...] бэлэй.

Манай фермэдэ архиншад, ямаршье шалтаггүйгөө[...] гуултадаг хүнүүд үгы шахуу. Булта эбтэй эетэйгээ[...] хүн шэнгеэр ажалладаг тула амжалта туйланабди. [...] ниин агитатораар ажалладаг hү haалиин нэгэдэхи фе[...] коллектив байгша оной эхинhээ хойшо колхозой hаа[...] дай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ түрү[...] колхозой правлениин болон парткомой дамжу[...] Улаан тугые алданагүй. Энэ ажалай амжалтада [...] хубита бии гэжэ hанахадаа омогорходогби. Ямаршье [...] урагшатайгаар ябуулхын тула олониитэдэ түшэглэ[...] хала, олониитын хүсэн ехэ гэжэ онсолон тэмдэглэ[...] ран хүрэнэ.

М. МИХАЛЕ[...]
Хүйтэнэй эхин hургуулиин багша, агита[...]

Советскэ Союзай ажалшад! Ажалай үндэр бүтээсэ, үйлэдбэриин ехэ ашаг үрэ туйлагты, ехээр, hайн шанартайгаар, бага гаргашатайгаар продукци үгэхээе оролдогты! Гүрэнэй түсэбүүд болон абаhан уялгануудаа болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэгты!

(1974 оной Майн 1-дэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаhан Уряануудhаа).

«Хүндэлэлэй Тэмдэгэй» орденто «Электромашина» заводой электро-механическа цехэй партийна организациин секретариин орлогшо В. П. ШУТЕНКОВ хөөрэнэ:

ШАНАР ГЭЭШЭ ХАМТЫН ХЭРЭГЭЙ ҮРЭ ДҮН

Манай партийна организаци эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилхын тула социалис мүрысөөе цехэй хүдэлмэришэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрүүлhэн байна. Манай цехэй хүдэлмэришэдэй бүтээн гаргаhан двигательнүүд дэлхэйн 28 орондо эльгээгдэнэ. «СССР, Улаан-Үдын «Электромашина» завод» гэhэн тамгатай двигательнүүд гансал эрхим шанартай байха ёhотой гээд манай заводой хүдэлмэришэн бүхэн hайн ойлгодог. Электро-механическа цехэй коллективэй хүдэлмэришэдэй хоорондохи социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргахадаа, үйлэдбэрилhэн продукциин шанарта гол анхарал хандуулдаг байнабди. Социалис мүрысөөндэ шалгарагшадай олонхинь «Эрхим мастер», «Шанарай талаар эрхимлэгшэ», «Социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэдэг юм.

Үйлэдбэрилhэн продукциин шанарай хойноhоо үдэр бүри хиналта хэгдэнэ. Тэрэ хиналта, шалгалтын дүн тусхай стенд дээрэ аржыса гаргагдадаг. Заводоймнай «Шанар шалгаха үдэр» тогтоогдонхой. Цехэй хүтэлбэрилэгшэд, мастернууд, ОТК-гай хинагшад энэ зүблөөндэ байлсажа, недели соо ямар шанартай продукци үйлэдбэрилhэн тухайгаа мэдээсэдэг, дутуу дунданнуудые усадхаха талаар дурадхалнууд оруулагдадаг байна.

Түрүү дүй дүршэлэй hургуули бии болгогдонхой. Жэшээлхэдэ, урлан нарижуулагша, коммунист Ф. М. Овчинников, үйлэдбэриин ветеранууд Т. М. Дозорова, К. Г. Гришина, Б. Д. Цимбалов болон бусадшье, залуу хүдэлмэришэдтэ түрүү технологи, ажалайнгаа онол арга тухай хөөрэдэг байна. Тиигэжэ залуу хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ, тэрээнhээ уламжалан цехэй бүхы коллективэй ажалай дүнгүүдые hайжаруулха арга олдодог байна бшуу.

Манай цех соо продукцияа бусаалтагүйгөөр тушааха хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Эрхим шанарай продукци тушааhан хүдэлмэришэд 25 процент хүрэтэр ехэ түлбэри абаха гээд социалис мүрысөөнэй гуримууд соо хараалагданхай. Энэ гурим хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэдэг юм. Эрхим шанарай продукци тушааhан хүдэлмэришэдые магтаха, хүндэлхэ гэжэ оролдодог байнабди. Цехэй хүдэлмэришэдэй үдэр бүри үйлэдбэрилэн гаргаhан продукциин шанарые тусхай самбар дээрэ тэмдэглэхэhээ гадна, тиимэ хүдэлмэришэн муу шанарай продукци тушааба гээд ханын газетэдэ, «Сахилгаан» хуудаhанда гаргадаг байнабди.

Социалис мүрысөөндэ илажа гараhан ажалай түрүүшүүлэй фото-зурагууд цехэй Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэдэг, материальна талаараа урмашуулагдадаг, эрхимүүдэй эрхимүүд курорт гү, али амаралтын байшанда амарха түлөөhэгүй путёвкоор шагнагдадаг байна.

Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргахадаа, аяар арба гаран ондоо зүйл хараада абтана. Үйлэдбэрилhэн продукциин шанар, ажалай журам, урлан нарижуулгын талаар дурадхал, түсэб, уялга дүүргэлтэ гэхэ мэтэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргахада, гол hуури эзэлнэ. Энээн тушаа нэгэ иимэ жэшээ дурдая. Манай цехэй токарь Борис Шумилов энээнhээ урид hайнаар ажалладаг байбашье, нэгэтэ харахадамнай, голодоhо гаргадаг болоод байба. Ажалай журам эбдэhэн дээрэhээ энэ нүхэрнай голодоhо гаргана гэжэ элирүүлээ hэмди. Зүгөөр голодоhо гаргагшад, нэгэдэхеэр, ямаршье түлбэригүйгөөр дахин тэрэнээ заhабарилха, цехэй «Сахилгаан» хуудаhанда гараха, техническэ комиссиин зүблөөн дээрэ харюусаха баатай болодог. Голодоhо гаргагшад ямаршье шанда хүртэхэ эрхэгүй. Эдэ бүхы хэмжээ ябуулгануудай ашаар үйлэдбэрилhэн продукциимнай шанар нилээд дээшэлээ бэлэй. Хахад жэл соо эрхим шанарай продукци тушаадаг болоhон хүдэлмэришэд хубиин тамгатай продукци үгэхэ эрхэтэй болодог. Мүнөө цех соомнай 12 хүдэлмэришэн хубиин тамгатай продукци тушаана.

Юрэнхыдөө, гансашье манай цех бэшэ, харин заводой бүхы коллектив эрхим продукци үйлэдбэрилэн гаргадаг болонхой. Хүдэлмэришэд, цехүүд хоорондоо мүрысэжэ, заводой коллективэй амжалта арьбадхана. Тиигэжэ заводой бүтээдэг хэдэн түхэлэй электродвигатель «Гүрэнэй эрхим шанарай тэмдэгтэ» хүртэhэн байна. Хүдэлмэришэн бүхэнэй хэhэн ажалаар, оруулhан хубитаар хамтын амжалта туйлагдаа.

Продукциин шанарай түлөө мүрысөөн коллективэй, хүдэлмэришэн бүхэнэй нэрэ хүндые дээшэнь үргөө, hайнаар ажалладаг, уялга харюусалгала гүнзэгыгөөр мэдэрдэг коллектив байгуулаа.

Манай цехэй партийна, профсоюзай ба комсомолой организацинуудай зүгhөө социалис мүрысөөе зүбөөр эмхидхэhэнэй ашаар шанарай түлөө шанга тэмсэл hайшаалтай үрэ дүнгүүдые үгэнэ. Бидэнэр мүнөө дүрбэдэхи жэлээ гүрэнэй эрхим шанарай тэмдэгтэй продукци тушаажа байнабди.

ЭЭМ ЭЭМЭЭ ТҮШЭЛСЭН

Манай фермэдэ бүхыдөө 15 haалишан тоологдоно. haалишад Варвара Родионова, Ксения Афанасьева, Анна Афанасьева болон бусад хори шахуу жэл соо тус фермэдэ ажаллажа байнхай. Тиихэдэ Лукерья Афанасьева, Екатерина Иванова, Ирина Родионова гэгшэд оройдоо хоёрдохи жэлээ ажаллана. Зүгөөр манай залуушуул муугаар ажаллана гэхын аргагүй. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэр шадалаараал оролдожо, hү haаха түсэбөө дүүргэнэ. Түрүүшээр залуушуулнай ядалсагша hэн.

Энэниие мэдэхэдээ би Лукерья Афанасьевада туhалхаар бэлэн байhанаа мэдүүлээ hэм. Яахадааб гэхэдэ, манай фермын дүн тэрэ залуу haалишадай ажалай дүнгүүдhээ ехэтэ дулдыдаха байгаа бшуу. Гэхэтэй хамта манай фермэдэ арад зоной дунда хэлсэдэгтэл, «намhаа саагуур, наранhаа наагуур» гэжэ хэлэхэ хүн олдохогүй гэжэ hананаб. Үнинэй haалишан Варвара Родионова Катя Ивановада дүй дүршэлөө дамжуулжа, эрхим haалишадай зэргэдэ гаргаhан байна. Февраль hарын дүнгөөр, Екатерина Ивановада дамжуулгын улаан вымпел барюулагдаа hэн. Анхан түрүүн Катя ямар haалишан болохоб даа гэжэ hанахаар байгша бэлэй. Аха нүхэднай нигэжэ залуушуулые хойноо дахуулжа, ажалда hургана. Манай фермын ямар нэгэ haалишанай үбшэлөө haань, үнеэдыень дундаа хубаажа haадаг заншалтайбди. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, haалишад хоорондоо социалис мүрысөөндэ оролсоhон байбашье, бэе бэедээ туhалха, коллективэйнгээ нэрэ зэргые дээрэ үргэжэ ябаха гэhэн эрмэлзэлтэй юм.

Бүхы коллективээрээ эрхим дүн туйлахын тула фермын haалишадай хоорондо социалис мүрысөөн эмхидхэгдэнхэй. Жэшээлхэдэ, Варя Родионова Александра Ивановатай, Прасковья Родионова Валя Ивановатай гэхэ мэтээр мүрысэнэ. Мүрысөөна[...] гүүд үдэр. Бүря[...] булан соохи самб[...] рэ бэшэгдэжэ [...] Иимэ мүрысөөн [...] эрхим дүнгүүдые [...] лахада ехэ нүлөө [...] дэг гэжэ хэлэхэ [...] Манай фермын [...] тив мартын 17-[...] ша оной нэгэдэ[...] талай түсэб [...] hэн. Би өөрөө [...] кварталайнгаа т[...] хад hараар урид [...] гээб.

А. ХРО[...]
«Искра» кол[...] нэгэдэхи фе[...] haа[...]

Зураг дээрэ: Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой нэгэдэхи фермын haалишад. Ц. ЦЫРЕНЖАПОВА[...]

Партида, совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаhан Хандалгада харюу болгон, мүн партиин ЦК-гай декабриин (1973 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Буряад ороной ажалшад бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр оролсожо, табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлэй түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байнхай. Республикын предприятинуудай коллективүүдэй байгша ондо бэелүүлхэ түсэбтэ даабари тон харюусалгатайшье hаа, бүхы арга боломжонуудаа гүйсэд hайнаар хэрэглэбэл, саг соогоо дүүргэгдэхээр. 1973 онойхитой сасуулжа үзэбэл, энэ жэлдэ промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 8 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ зэргэтэй. Зарим предприятинуу-

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ҮЙЛЭДБЭРИ БА ЭКОНОМИЧЕСКА ХҮДЭЛМЭРИ

дай үйлэдбэриин хэмжээн бүри ехээр дээшэлхэ юм.

Энэ шухалын шухала зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө промышленна үйлэдбэриин ашаг үрэ ба ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхэ, доторой нөөсэ ба арга боломжонуудые ашагтайгаар хэрэглэхэ хэрэгтэй болоно. Байгша оной түсэб ба социалис уялгануудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэг хүдэлмэришэн, коллектив бүхэнэй шэн габьяата ажалhаа, мүн үйлэдбэри хүтэлбэрилгые, экономическа хүдэлмэри нарижуулан hайжаруулhаа гол түлэб дулдыдаха байна. Тиимэhээ предприяти бүхэндэ түсэблэлгын, тоо бүридхэлэй ба хиналта шалгалтын хүдэлмэри улам hайжаруулагдаха болоно. Энэ асуудалда манай парти, Советскэ правительство саг үргэлжын анхарал хандуулжа байдаг гээшэ.

1973 оной, мүн энэ жэлэй январь—февраль hарануудай дүнгүүдые хаража үзэхэдэ, үйлэдбэри хүгжөөлгэдэ горитой амжалта туйлагдаhан байбашье, хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд үшөөл олон гэжэ элирүүлэгдэбэ. Продукци худалдаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ба олзо оруулха түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэдэггүй предприятинууд, hалбаринууд республика доторнай олон. Продукциин шанар hайжаруулха, үйлэдбэриин талмай ба предприятинуудай хүсэ шадал гүйсэд hайнаар хэрэглэхэ асуудалнуудта ехэхэн дутагдалнууд бии. Голодоhо гаргаха ушар олон дайралдана, ажалай сагые гүйсэдөөр, үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ асуудалда анхарал үшөөл багаар табигдана.

Үнгэрэгшэ жэлдэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө республикын 64 предприяти дүүргээгүй. Гансал энэ шалтагаанhаа боложо, 31,3 миллион түхэригэй продукци түсэбhөө багаар абтаhан байна. Байгша оной түрүүшын хоёр hара соо ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабарияа «Забайкаллес» комбинат, «Буржелезобетон», мяханай промышленностиин үйлэдбэриин нэгэдэлнүүд, локомотив-вагон заhабарилгын завод, нютагай, эдеэ хоолой промышленностиин болон ой модоной ажахын министерствэнүүдэй, түлишын промышленностиин управлениин предприятинууд, республикын «Сельхозтехника» нэгэдэл дүүргээгүй байха юм. 1973 ондо олзо оруулха түсэбөө 41 предприяти, продукциин өөрын үнэ сэн хямдаруулха даабаряа 49 предприяти бэелүүлжэ шадаагүй hэн.

Продукци үйлэдбэрилхэ ба ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ даабаринуудаа багаар түсэблэдэг ябадал зарим предприятинуудта дайралдадаг зандаа. Буряадай барилгын управлениин хүтэлбэрилэгшэд 1973 ондо механизациин управленидэ олзо оруулха түсэбыень багаар тогтооhон байгаа. Механизациин управлени үнгэрэгшэ жэлдэ хэгдэхэ хүдэлмэриин хэмжээнэй дүүргэлтые 108,9 процентдэ хүргэhэн байбал, олзо оруулха даабаряа 6.7 дахин үлүүлжэрхиhэн байха юм. Энэмнай түсэблэлгын хүдэлмэриин хангалтагүй дээрэhээ болоно бшуу. Инмэрхүү ушар бусад предприятинуудташье дайралдадаг гээшэ.

Коммунизм байгуулгын шухала асуудалнуудые шиидхэхэ зуураа, ажахы хүтэлбэрилгые улам hайжаруулха, арадай баялигта, мүнгэ зөөридэ гамтайгаар хандаха, түүхэй эд болон мүнгэ зөөри зүбөөр хэрэглэхэ, гаргашалха хэрэгые наринаар хинан шалгаха эрилтэ Коммунис парти ба Советскэ правительство табидаг байна. Продукци үйлэдбэрилгэдэ гаргашалагдадаг түүхэй эд ба мүнгэ зөөри орон дотороо оройдоо 1 процентээр бага болгоо hаа, жэл соо национальна доход 3—4 миллиард түхэригөөр дээшэлhэнтэй жэшээтэй болоно. Алмалта хэхэ гээшэ түүхэй эд, материал, түлишэ, электрын элшэ хүсэ гаргашалгые бага болгохо, машина болон механизмуудые, станогуудые зүбөөр ашаглаха гэhэн удха шанартай болоно. Наука ба техникын шэнэ туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэл үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, продукциин өөрын үнэ сэн хямдаруулха, үйлэдбэрие ашаг үрэ ехэтэйгээр эрхилхэ хэрэг мүнөө үе сагта тон шухалада тоологдоно.

Техническэ дэбжэлтэ түргэдхэжэ, продукциин шанар hайжаруулха асуудалда онсо анхарал хандуулагдаха зэргэтэй. Гэхэтэй хамта республикын предприятинуудта продукциин шанар hайжаруулха хэрэгтэ анхарал багаар табигдана гэжэ тэмдэглэмээр. 1973 ондо Госторгинспекциин шалгалта хэhэнэй ёhoop, республикын олохон предприятинууд муу шанартай продукци бүтээнэ, гүрэнэй стандарт хазагайруулна гэжэ элирүүлэгдэhэн байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ республика дотор үйлэдбэрилэгдэhэн бүхы сонхын шэлэй 98,6 процентнь, дотор хубсаhанай — 93,6, гадар хубсаhанай — 80,1, валенкын — 97,3, эрэшүүлэй самсануудай 89,3 процентнь нэгэдэхи сортын байгаа. Шанар муутай продукци гаргаhанайнь түлөө гаргашыень түлэхэ эрилтэ нютагай промышленностиин министерствын предприятинуудта 30 дахин, эдеэ хоолой промышленностиин министерствын предприятинуудта 30 дахин, эдеэ хоолой промышленностиин министерствын предприятинуудта 152 дахин худалдаа наймаанай эмхинүүдhээ ороhон байна. Энэ ушарhаа боложо, гүрэн түрэмнай, арад зон нилээд ехэ хохидолдо ороо. Энээн дээрэhээ хаража үзэхэдэ, зарим министерствэнүүд, албан зургаанууд, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд продукциингаа шанар hайжаруулха, ажалай бүтээсэ ба үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ асуудалнуудта анхаралаа багаар хандуулна гэжэ тэмдэглэхээр.

Зарим предприятинууд түсэбтэ даабаринуудаа ямар шалтагаанаар дүүргэнэгүйб гэбэл, фабрика ба заводууд проектээр хараалагдаhан хүсэндөө хүрэмөөр ашаглагданагүй, түүхэй эд, салин хүлhэн фондhоо үлүү гаргашалагдана, үйлэдбэри муугаар эмхидхэгдэнэ, ажалай ехэ саг миинтэ хосорно, түсэблэлгын болон финансын журам нарин нягтаар сахигданагүй. Эндэ хэдэн жэшээ дурдая. Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай Юнхэрэй, Хяагтын шанаржуулгын фабриканүүдай үйлэдбэриин проектнэ хүсэн 80 процент, Улаан-Үдын кондитерскэ фабрикын — 61, Бабушкинай оёдолой фабрикын — 69 процент ашаглагдана.

Республикын олохон предприятинуудта түүхэй эд болон материалнууд нормоhoo үлүүгээр гаргашалагдана. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэл соо Хяагтын эээрэлгэ-нэхэлгын фабрикада 62 тонно ээрэгдэhэн ноохон, 30 тонно хлопок нормоhoo үлүү гаргашалагдаа. Энэнь хамтадаа 150 мянган түхэриг сэнтэй болоно. Мүн Улаан-Үдын валенка хэдэг фабрикада 185 мянган түхэригэй 41,5 тонно ноохон үлүү ехээр гаргашалагдаhан байна. Олохон предприятинуудта түлишэ, электрын элшэ хүсэ гамтайгаар гаргашалха асуудалда анхарал багаар хандуулагдана.

Промышленна предприятинуудай үйлэдбэридэ сэхэ хабаатай бэшэ гаргашанууд hүүлэй үедэ ехэ болоно, голодоhо гаргаха ушар баhал дээшэлнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ предприятинууд 1.223 мянган түхэриг сэнтэй голодоhо гаргаhан байна. «Забайкаллес» комбинадай предприятинууд нёдондо 6.480 мянган түхэриг яла түлөө. Улаан-Үдын мяха-консервын комбинат 450 мянган түхэригэй, «Бурятцелинстрой» трест 220 мянган түхэригэй үйлэдбэридэ сэхэ хабаатай бэшэ гаргаша хэhэн байха юм. Түмэр замаар асарагдаhан ашаа саг соонь буулгаагүйhөө боложо, предприятинууд ехэ яла түлэнэ. Эдэ дутагдалнуудай гол шалтагаан юуб гэбэл, предприятинуудта экономическа хүдэлмэри мүнөө үеын эрилтэдэ хүрэмөөр табигданагүй.

Эмхи зургаануудта, предприятинуудта хинан шалгалтын хүдэлмэри hулаар табигданхай. 1973 ондо гэр байрын-коммунальна ажахын министерствын предприятинуудай 40 процентнь, эдеэ хоолой промышленностиин министерствын 45 процентнь шалгагдаhан байна. Ажалшадай хэрэглэмжэ хангалгын министерствын 4 предприятиин финансово-ажахын ажал ябуулга табан жэл соо нэгэтэшье шалгагдаагүй байшоо.

Арадай ажахын түсэбэй дүүргэлтые хинан шалгаха, түүхэй эд ба мүнгэ зөөри гамтайгаар, ашаг үрэ ехэтэйгээр гаргашалха, арадай баялигта эзэн ёhoop хандаха хэрэгтэ предприятинуудай, эмхи зургаануудай бухгалтеринүүдэй, түсэблэлгын хүдэлмэрилэгшэд тон ехэ үүргэ дүүргэхэ уялгатай. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталhан дүримэй ёhoop, ахамад бухгалтернууд социалис зөөрие хамгаалжа, түүхэй эд ба материалнуудые зүбөөр гаргашалалгые хинажа, алмалта арьбалалтын гуримые нарин нягтаар шалгажа байха уялгатай юм. Гэбэшье зарим предприятинуудай, министерствэнүүд болон зургаануудай бухгалтернууд албата уялгануудаа гүйсэд дүүргэдэггүй, түсэблэлгын ба финансын журам нарин нягтаар сахидаггүй байха юм.

Министерствэнүүдэй зургаануудай экономическа ба финансын хүдэлмэрилэгшэд, мүн түсэблэлгын, Гүрэнэй банкын болон статистическэ органуудай хүдэлмэрилэгшэд гүрэнэй мүнгэ зөөри, түүхэй эд ба материалнуудые зүбөөр гаргашалгые үдэр бүри хинан шалгажа, предприятинуудта экономическа хүдэлмэри улам hайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа ехээр хандуулжа, элирүүлэгдэhэн дутагдалнуудые дары түргэн усадхаха талаар зохихо дурадхалнуудые партийна, совет ба ажахын органуудта оруулжа байха уялгатай. Эдэ бүгэдэ хадаа табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ нүлөөтэй болоно.

Ч. ЕНДОНОВ,
Буряадай АССР-эй финансын министр.

ЭКОНОМИЧЕСКА ҺУРАЛСАЛАЙ ТАЛААР СОВЕТ

«Ажалшадай экономическа hуралсалые hайжаруулха тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол 1971 оной августын 31-дэ баталан абтаhан бэлэй. Тэрэ сагhаа хойшо республика дотор экономическа hуралсал hайжаруулха талаар нилээд ехэ юумэн хэгдээ. Промышленна предприятинууд, колхоз болон совхозуудта, эмхи зургаануудта экономикэ шудалагшадай тоо олошороо.

КПСС-эй обкомой зал соо hаяхан сугларhан Улаан-Үдын предприятинууд, эмхи зургаанууд, министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ, экономическа hуралсалай түлөө харюусалгатай хүнүүдтэ экономическа hуралсалые республика дотор саашадань hайжаруулха зорилгонууд тухай партиин обкомой секретарь В. Г. Бирюков хөөрэжэ үгөө.

Партиин обкомой бюрогой тогтоолоор экономическа hуралсалай талаар совет бии болгогдобо. Тус соведэй гэшүүд энэ зүблөөн дээрэ hунгагдаа. Предприяти ба эмхи зургаануудта, колхоз, совхозуудта экономическа hуралсалые хүтэлбэрилэгшэд хирэ болоод лэ тус соведэй урда тоосожо байха юм.

Буряадай АССР-эй нютагай промышленностиин министр М. Ф. Завгородняя, Буряадай транспортын управлениин главна инженер Г. А. Кожан, республикын совхозуудай управлениин начальник Г. П. Тюменцев экономическа hуралсалай ямараар эмхидхэгдэhэн тухай сугларагшадта мэдээсээ.

Манай корр.

КОММУНИС АЖАЛАЙ нэрэ солодо хүртэhэн «Новинка» гэжэ ательеэн дүй дүршэлтэй болоhон оёдолшод Александра Зарубина, Валентина Содномова, Олимпиада Балтахинова гэгшэд социалис мүрысөөндэ ходо шалгардаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бэрхэ оёдолшон Александра Зарубина.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХЯАГТЫН АЙМАГАЙ ҺУРГУУЛИНУУДТА

ШЭНЭ ЗҮЖЭГ

Наушкын дунда hургуулида хэдэн жэлэй саада тээ кукольна театр эмхидхэгдээ hэн. Һургуулиин ахалагша пионервожатая Галина Георгиевна Богидаева энэ театрай хүтэлбэрилэгшэ болоhон юм.

Һая эдир артистнууд хүүгэдэй саадуудта «Репка» гэжэ кукольна шэнэ зүжэг харуулба. Марина Сазонова, Лена Елизова, Ира Бородина, Наташа Герасимова болон бусад даалгагдаhан рольнуудаа уран гоёор гүйсэдхэжэ, олоной hайшаалда хүртөө.

Наушкын пионернүүдэй кукольна театрай бэлдэhэн зүжэгые эхин hургуулиин hурагшад, октябрятанар мүн лэ хараха. Тиимэhээ репетицэнүүд үдэр бүхэндэ болоно.

ТУҺАЛАМЖА ҮЗҮҮЛБЭ

Мүнөө малай үбэлжэлгын тон шухала хаhань тулажа ерээд байна гэжэ хүн бүхэн ойлгоно ёhотой. Тиимэhээ Хяагтын аймагай hурагшанар малшадта шадал соогоо туhа хүргэнэ.

Хираанай-Адагай дунда hургуулиин 9 «а» классай hурагшанар Хяагтын совхозой хонишодто туhалдаг юм. Һая тэдэнэр шэфтээ абаhан отарадаа ошоо.

Оройдоо нэгэ үдэрэй туршада тэндэ байбашье, нилээд ажал хээ гэжэ ВЛКСМ-эй райкомой секретарь Софья Типаева хөөрэнэ.

Үхибүүд хонишодой гэр байрыень сэбэрлээ, түлеэень бэлэдхээ, хониной хашаа, хорёо арилгаа. Мүн дезинфекци хэhэн байна.

Энэ классай hурагшанар Наташа Игумнова, Сергей Тубанов, Миша Осеев болон бусадшье тон hайнаар ажаллаа. Хонишод үхибүүдтэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргөө hэн.

Мүн Үнгэргын найман жэлэй hургуулиин пионернүүд Харабусан гэжэ газарта hуудаг хонишодто ошожо туhалба. Басагадынь гэрынь сагаадаа, хүбүүд газаахи лосоохиень сэбэрлээ. Үдэшэлэн үхибүүд уран гоё концерт харуулжа, хонишодые баясуулба. Нэгэдэхи классай hурагшанарые илангаяа тэмдэглэмээр.

ЭРХИМЭЭР ҺУРАЯЛ!

Дээдэ-Хяагтын найман жэлэй hургуулида эрхимээр hурадаг hурагшанарай слёт боложо дүүрэбэ. Һургуулиин директор үхибүүдэй түрэлхидые энэ hайндэртөө уряа.

Гансал «5» гэhэн сэгнэлтэйгээр hурадаг hурагшанарта үнэтэ бэлэгүүд, грамотанууд барюулагдаа. Түрэлхидтэй уран hайхан бүлгэмэйхид концерт харуулба, сурлагашад ехэ hониржо хараба.

Эрхим hурагша Марина Капустина зал соо сугларагшадта хандажа, муугаар hурадаг hурагшадые нүхэдтэйгөө сэргэлэнтэй тэмсэхэ, «5» гэhэн сэгнэлтэйгээр hурадаг болгоёл гэжэ уряалба. Тинхэдэнь эрхимээр hурадаг бэшэ нүхэдынь энэ уряае нэгэ дугаар дэмжэжэ байhанаа мэдүүлбэ.

НОМ УНШАХА ДУРАТАЙБДИ

Хиагта хотын нэгэдэхи дунда hургуулиин А. И. Кожедубай нэрэмжэтэ пионерскэ дружинын совет уншагшадай конференци үнгэргэбэ. Энэ hонирхолтой үдэшые Лариса Снеткова нээжэ, өөрынгөө дуратай уран зохёолшод, поэдууд тухай хөөрөө.

Серёжа Мохосоев түүхэ болон моделированидо хабаатай номуудаар ехэ hонирходог. Харин Лена Черно Граждан болоод Эсэгэ ороной хамгаалгын Агуу ехэ дайнай геройнууд тухай бэшэгдэhэн номуудые уншаха дуратай.

Бэшэшье үхибүүд өөрынгөө дуратай ном, герой, уран зохёолшо, поэт тухай хөөрэнэ, эдэни тухай hанамжануудаа андалдаа.

Энэ конференци үнгэргэлгэдэ hургуулиин библиотекарь А. И. Гуляева ехэ туhа хүргэбэ.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

Уидэр шагналда хүртэгшэд

ХАХАД НАҺАЯА ЗОРЮУЛАГША

I.

Үглөөгүүр Михаил Гурьяновичай совхозой МТМ-дэ ерэхэдэнь, лугомелиоративна отрядай механизаторнууд үни сугларанхай, ажалдаа гарахаяа тухагүй түхеэржэ байбад. Огородшодой бригадир Михаил Павлуцкий эдэ трактористнуудай хэзээ хэзээнэйхиhээ нигэжэ эртэшэлhые харахадаа гайхажа:

— Юунhээ боложо яарабабта? Эндэhээ hара халаажа гарагша hэмнайт. Ноёнтнай шангараа бы, — гэжэ өөрөөшье мэдэнгүй енгүүтэйхэнээр асууба.

— Министерствэhээ инженер ерээ гэлсэнэ. Мүнөөдэр сабшалан, поли дээгүүр ябажа, хэhэн ажалыемнай шалгаха бэшэ юм гү? — гээд, механизаторнуудай нэгэн харюусаба.

Үнинэй огородшон Михаил Павлуцкий тэрэ дороо гаражhaa түргэхэн гаража Улаан-Үдэhөө ерэhэн инженертэй уулзаха, хөөрэлдэхөө конторо тээшэ яаралтайхан гэшхэлбэ. Тэрэнэй контородо ерэхэдэнь, министерствын түлөөлэгшэ совхозой директор агроном хоёртой хайшаашьеб ябашанхай байба. Михаил уулзангүй hула hалаhандаа хэды халагдабашье, ажахымнай хүтэлбэрилэгшэд Сухой-Лог гэжэ газартахи сөөрэмэй хаалта тухай мартангүй hануулжа, нэгэ тээшэнь шиидхэхэл аабза гэжэ найдан, дахинаа гараждаа бусажа, тракторист хүбүүнтэйгээ хамта ажалдаа гараа бэлэй.

Бригадир Михаил Гурьяновичай ингэжэ сэдьхэлhээ hанаата болохоньшье зүбтэй hэн. Ушарынь хадаа Сухой-Лог гэжэ газарта сөөрэмэй хаалта баригдажа эхилhээр нилээд саг үнгэрөө. Гэбэшье энэ ажалынь түсэбэй ёhoop саг болзортоо ябуулагдадаггүй унжагайржа, hүүлэй жэлнүүдтэ орхигдоод, мүнөө болоходо барилгада hомологдоhон мүнгэниинь дууhашоо юм. Энээнhээ боложо, сөөрэмhөө огородой поли тээшэ татагдаhан ханааб, hубагуудынь нажартаа уhагүй хүүрайгаар гарадаг.

Хори гаран жэлэй туршада таhалгаргүй огородшодой бригадаар ажаллажа байhан Михаил Павлуцкий гансашье энэ сөөрэмэй хүлеэжэ ядадаг бэшэ, мүн минеральна утэгжүүлгэ ехээр абажа, [illegible] «туралдаг» заншалтай.

Нэгэтэ хабар совхозой склад соо минеральна утэгжүүлгын асарагдаад байхада, Михаил Гурьянович хаанаhаашьеб гэнтэ бии болоод агрономые хараhаар лэ центнершье hаань, намда үгэлсэ» гээд hалабагүй. Яахашье мүрөө ойлгожо ядаhан агроном Владимир Салдаруев бригадир үбгэжөөлэй hалахагүйдэнь:

— Танай бригада абаха нормоёо абаа hэмнай. Энэшни тарянай, кукуруза, хартаабхын газарта абаашагдаха. Минии өөрөө нимэ юумэ бэлдэдэг бэшэ хадамни юундэ ороноб та. Хүртөөгүйдэнь би зэмэтэй бэшэлби. Ойлгыт даа.

Ажахыдамнай гансашье танай огород бэшэ минеральна утэгжүүлгэ заабол оруулха тарилгын газар яhала ехэл. Намартаа хэhэн захилыемнай «Сельхозтехника» бэелүүлжэ шадаагүйл. Бии юм hаань өөрынгөөшье автомашинаар асарха hэмди. Теэд саанамнай hалаа ха юм, — гэжэ таhа арсаба.

Михаил Павлуцкий агрономоо хайрлабашье, урда хойнонь орожо, эри эриhээр центнер хахад минеральна утэгжүүлгэ абажал hалаа бэлэй.

II.

Үбгэрhэндөө дашууржа, нэтэрүү гэжэ нэрэтэй болоhон Михаил Гурьянович залуудаа механизаторааршье ажаллаhан бэшэ, трактор жолоодохо тусхай курсашье дүүргээгүй хүн юм. Зүгөөр энэ нүхэрнай өөрынгөө табисуураар онсо дүйтэй гэхэ гү, али ямар нэгэн юумэ ухаалан зохёожо дархалхадаа, тодхожо hуулгахадаа айхабтар бэрхэ гэжэ нютагтаа мэдээжэ.

Огородшоной ажал хэр угhаа хойшо заабол гарай хүсөөр хэгдэлэг гээшэ. Тиин бригадир Михаил Павлуцкий ургаса хуряалгаяа, нэн түрүүлэн морхооб суглуулгаяа оньhожоруулхын тула нилээд ухаашалдаг hэн. Үнгэрэгшэ намар энэ нүхэрнай бодомжолжо ябаhан хэрэгээ бэелүүлхын тула МТМ-гэй хашаа соо хаягдашанхай, свёкло малтадаг эбдэржэ жэбэршэнхэй машина обёорлжо, ажахынгаа главна инженерээр эрижэ абаад, танил механизаторнуудтайгаа хамта [illegible] детальнуудые [illegible] hэльбэжэ табаа бэлэй. [illegible] хатуу хабтагар түмэр тошылдожо хүрсадхаад, доронь скобадань hөөлжүүлээр hүүлгэжэ гагнаа юм. Ингэжэ хэдэн үдэрэй туршад [illegible] бүтээhэн машинаа

бригадынгаа «Беларусь» тракторта шагтагалжа, туршажа үзэхээ огород тээшэ абаашаа бэлэй.

Хаягдаhан детальнуудаар суглуулагдажа хэhэн машина тухайнь Михаил Гурьяновичhaa асуубалтнай:

— Туршажа суглуулhамни туhатай юумэн болошоол. Бригадымнай огородшон эхэнэрнүүд морхооб хуряахадаа амаршоо. Байтараа эрдэмтэд Михаил үбгэнhөө үлүү hанаар зохёожо гаргана аабза. Мүнөөдөө манда энэмнайшье хүрөөд байна, — гэжэ энээндэ ямаршье хамаагүй юумэндэл хэлэдэг зантай юм.

Үнэндөө бригадир үбгэжөөлэй ухаалан зохёоhон юумэнь олон боложол байдаг. Рассада уhалхаhаа эхилээд, наг шэбхэ минеральна утэгжүүлэлтэй холихо түхеэрэлгэнүүд энэл хүнэй гараар бүтэнхэй.

Михаил Павлуцкиин бригадираар томилогдохоhоо хойшо огородойнь газар аяар хоёр дахин үргэдхэгдэжэ, хэхэ ажалыншье захагүй ехэ болоhон юм. Даажа абаhан 20 гектар газараа утэгжүүлжэ, уhалжа, овощой баян ургаса хуряахын түлөө бригадынгаа ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, шадамараар хүтэлбэрилдэг байна.

Анханда бригадын ударидагша болоод байхадань, огородшоноор хүдэлхэ хүнүүд олоор дуталдажа, ходоодоо ажалдаа дарагдагша бэлэй. Энээн тухай совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэшье хэлэхэ, туhагүй байдаг hэн. Нэгэтэ хүдэлмэриhөө гэртээ бусахадаа, ингэжэ хэлэhэн гэхэ:

— Ира, ши хүршэ айлнуудайнгаа hамгадые огородто хүдэлхыень хэлэл даа. Өөhэд дундаа ойлголсохол гүбта. Гэртээ гар hула hуунхаар зунай сагта хажуудахана ажаллахадань ямар юм. Үлүү хүшэр хүндэшье бэшэл. Һара бүри салин хүлhэ, мүнгэшье олохол.

Үбгэнэйнгөө ингэжэ үгэлхые хүлеэгээгүй Ирина Степановна абаhаар лэ дурагүйлхэжэ:

— Совхозой поодой хэлэхэ хүдэлэгөөгүй би ягаад ажалда ябуулхабиб. Хүн бүхэн шоо [illegible] гэжэ hаа гүш. Дуратай hаа, өөрөө гүйгыш. Ноёной үгыдэ [illegible] хүсахалаб, — гэжэ гани галаб болоо юм.

Һүүлэй hүүлдэ Михаил ушар удхыень тайлбарилжа, Ирина hамгаяа үгэдөө оруулжал hааhаа hэн. Тэрэ гэhэнhээ хойшо hамганайнь

туhаламжаар хадам харида гараhаар ажал хээгүй гэрэй эзэн эхэнэрнүүд бригададань ороо бэлэй.

III.

Огородой ажал хараха янзада үлүү хүшэр бэшэ аад, яhала нобшотойхон гээшэ. Хабартаа рассадаяа таряад. hүүлээрнь газаа дулааржа захалхадань поли дээрээ абаашажа hуулгаад байхадаш гэнтэ хүйтэршэхэ гү, али hүниндөө хюрүү унажа, бүхы ажалыешни hалгаажа магад. Тиимэhээ огород тарингшад байгаалиингаа, сагай уларилай амисхалые hайн мэдэхэ ёhотой.

Михаил Гурьянович огородшон болохоhоо хойшо гансашье сагай уларилай «зан» ойлгоhон бэшэ, мүн хорхой шумуулай хээээ олошоржо, «добтолхые» hайн багсаадаг болонхой.

— Үшөө hайса үндэhэжөөгүй огородой ургамалнууд hаял абтаhан нарай түлдэл үнжэгэн лэ байдаг. Халтад гэбэл, хосоршохоёо hанаха. Һайн лэ харууhан хэрэгтэй даа. Хэды үни хүдэлөөшье hаа, заримдаа гэнэдэхэшье ушар болодог. Яахабши, байгаали гээшэмнай хүнэй hанаашаар бэшэ бшуу, — гэжэ бригадир үбгэжөөл хөөрэдэг.

Бухэли нажартаа, зарим hүниндөө унтангүй оролдожо, тариhан ургасаяа ёhотойл эзэн мэтээр, hайнаар харууhалhан энэ бригада нёдондо гектар бүриhөө 237 центнер овощ, 400 гаран центнер капуста хуряажа, хараалhан зорилгоёо сүм бэелүүлжэ, горитойхон амжалта туйлаа бэлэй. Овощой баян ургаса ургуулхын түлөө нарата үдэрые алгадгүй хахад наhаяа энэ хэрэгтэ зорюулан ажаллажа, хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ онсо шалгарhан Михаил Гурьянович Ленинэй орденоор шагнагдаhан юм. Энэ [illegible] Михаил Гурьянович Ирина Степановна хоёрой үгэдэ орожо, огородшон болоhондоо [illegible] харюусалгатай ажал олгоhондоо урмашан байха.

Вл. ЖИГЖИТОВ.
Мухар-Шэбэрэй аймаг.
«Забайкалец» совхоз.

БҮХЫ СОВЕТСКЭ СОЮЗ СООГУУР

Алас-Дурна хизаарай Находко портдо контейнертэй ашаа буулгаха шэнэ причал ашаглалгада үгтэбэ. Энээн Японhоо, мүн дэлхэйн бусадшье оронуудhаа ерэhэн булад хайрсагта ашаатай тусхай түхеэрэлгэнүүд үдэр бүри буулгажа байдаг. Удаань энэ ашаан түмэр замаар дамжуулагдан Европын оронуудта эльгээгдэнэ. Энэл замаар ондоо ашаанууд гэдэргэ ерэдэг.

Ингэжэ ашаа зөөлгэ түргэн, олзотойшье байна.

Энээнhээ оронуудай хоорондын худалдаа найман бүри ехээр үргэдхэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Находко портын шэнэ причал дээрэ.

АПН-эй фото.

ДИПЛОМДО ХҮРТЭҺЭН АЖАХЫДА

Хойто-Байгалай коопзверопромхоз Буркоопсоюзай агнууриин түрүү ажахынуудай нэгэн болоно.

Үнгэрэгшэ агнууриин хаhада ажахы гүрэндэ ангай арhа «зөөлэн алта» олоор тушааха хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулаа. Коопзверопромхозой директор Р. М. Бородин, ахалагша охотовед В. А. Прокопенко олзоборилгын үедэ ангуушадтаа ходо ошодог, тэдэнэй олзобоhоо шалгажа ябадаг, ангуушадтаяа саг соонь тоосоо хэдэг байhан.

1973 ондо агнууриин бэлэдхэлгэдэ 58.792 түхэриг мүнгэн гаргашалагдаа. Хүбшэдэ олзоборилгын түрүүшын бааза, 79 ангуушанай байрын гэр баригдаhан. Агнууриин сезоной нээгдэхэhээ урид Нижнеангарск тосхондо ангуушадай слет үнгэргэгдөө hэн. Энэ суглаанда 78 хүн хабаадажа, социалис уялгануудые абаhан, гүрэндэ ангай арhа тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ тухайгаа зүбшэн хэлсэhэн юм.

Ондатра олошоруулха хэрэгтэ В. А. Прокопенко анхаралаа ехээр хандуулhан. Ангуушад даажа абаhан нуур сөөрэмүүдэйнгээ дэргэдэ түхэреэн жэл соо ажаллажа гараа. Тэдэнэр ондатрын түхеэрhэн 1200 уурхай дулаалhан, 120 метр хаалта бариhан, ондатрын уhан дээрэ эдеэлхэ 1563 hала табиhан, үерэй ерэхэдэ, ондатрануудай бэеэ абархаар 1218 газарта бургааhа, дэгнүүл, шулуу обоолhон байгаа.

Коопзверопромхозой агнууриин газар дээрэ егерьскэ 2 участок баталагданхай. Егерьнүүд Г. В. Мясников, Г. А. Юрьев агнууриин журам болон болзор сахиха тухай хөөрэлдөөнүүдые hурагшад, ангуушад, алба хаагшадай дунда саг үргэлжэ үнгэргэдэг байна.

Охотовед Прокопенко намарай агнууриин урда хүбшэ гаража, зэрлиг ан болон шубуудай хаана олон байhаниинь тодоруулhан байгаа. Ингэжэ ангуушад шалгагдаhан, ангаар баян газарта ошожо, агнуури хэhэн байха юм. Агнуурида hайнаар бэлдэhэнэй ашаар Хойто-Байгалай коопзверопромхоз 278300 түхэригтэ ангай арhа тушаажа, 1973 оной гүрэнэй түсэб 118,5 процентээр үлүүлэн дүүргээ. Аймагай ангуушад болон ан үсхэбэрилэгшэд 3428 хэрмэнэй, 940 булганай, 8756 ондатрын, 706 үенэй, 126 hолонгын, 17 шоныи болон 3252 песецэй арhа бэлэдхэhэн байна.

1973 оной ажалай дүнгөөр коопзверопромхоз 33.700 түхэриг олзо доходтой гараа. Коопзверопромхозой түрүү ангуушад А. С. Черных 1509 түхэригэй, Ф. И. Волков 1483 түхэригэй ангай арhа гүрэндэ тушаагаа.

1973 ондо ажалдаа шалгарhанайнгаа түлөө ангуушан Н. З. Петров «Ажалай Улаан Тугай» орденоор шагнагдаhан байна.

Үнгэрhэн жэлэй дүнгөөр Хойто-Байгалай коопзверопромхоздо Роспотребсоюзай нэгэдэхи шатын диплом hаяхан барюулагдаа.

М. ГЫЛЫКОВ,
Буркоопсоюзай коопзверопромхозуудай трестын охотовед.

ЗҮБЛӨӨН БОЛОБО

Аймагай газетын хүдэлмэришэд ба хүдөө бэшэгшэдэй заншалта зүблөөн Мухар-Шэбэр тосхондо һаяхан болобо. Предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай партийна организацинуудай секретарьнар, газетын эдэбхитэд — хамтадаа 70 гаран хүн зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсаһан байна.

Түсэбтэ табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ аймагай хүдэлмэришэд ба хүдөө бэшэгшэдэй бэелүүлхэ зорилгонууд тухай элидхэл эндэхи «Ленинэй туг» газетын редактор В. Н. Давыдов зүблөөн дээрэ хэбэ. «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй редакторай орлогшонор М. Н. Нимаев, И. Л. Натаев гэгшэд республиканска хэблэлэй ажал ябуулга, саашанхи хараа түсэбүүд тухай суглараагшадта хөөрэжэ үгэһэн байна.

Газетын эдэбхитэдэй зүблөөн дээрэ 7 хүн үгэ хэлэжэ, аймагай ба республиканска газетэнүүдэй материалнуудые һонирхолтой, гүнзэгы удхатай болгохо талаар дурадхалнуудые оруулһан, дутагдалнуудыень зааһан байна. КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой нэгэдэхи секретарь Г. М. Конев зүблөөн дээрэ дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, аймагай газетын урда табигдаһан зорилгонууд тухай тодорхойгоор хөөрэбэ.

Манай корр.

ДУРАСХААЛАЙ КУБОК ЭЗЭЕЭ ОЛОБО

Улаан-Үдэ — Тарбагатай — Улаан-Үдэ гэһэн заншалта урилдаанда хотымнай спортын бүлгэмүүдэй хурдан солбон спортсменүүд хабаадалсаба. Энэ үдэр урилдаанда зуугаад спортсмен урилдажа, хото, тосхонуудай ажалшадые һонирхуулба. Хотын спортсменүүдэй дунда үнгэргэгдэдэг заншалта энэ урилдаан Буряадай комсомолой байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан байна.

Урилдаанай үдэр саһатай, һалхитай хүйтэн байгаашье һаань, спортсменүүд түрүү һуури булялдажа эхилнэ.

«Труд» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Юрий Климов урилдаанай эхилэн сасуу үнгэрэгшэ жэлэйхидэл адли бусадһаа түрүүлһээр түрүүлжэ, эхилбэ. Зүгөөр хойноһоонь шуумайһан залуу спортсмен Адактуев, спортын ветеран Гецевичус гэгшэд өөһэдынгөө зайнуудые шадамар бэрхээр гаталжа, командынгаа түлөөлэгшэдые һайн байдалтай болгоһон байгаа. Юрий Климов зайгаа эрхим һайн саг — 31.05 секунда соо гаталжа, удаадахи зайнуудта командынгаа гэшүүдэй түрүүлхэ зам гаргаба ха юм. «Спартак», «Буревестник», «Урожай» бүлгэмүүдэй спортсменүүд эрхимлэгшэһээ 1400-гаад метр холо гээгдэшөөд ябаа һэн. Зүгөөр спортсмен бүхэн табадахи этапта — Тарбагатай тосхонһоо гэдэргээ тэхэрижэ, Омулевкын дабаан өөдэ эстафетэ дамжуулха байба. Эндэ «Спартак» бүлгэмэй Сергей Рымарев, Алексей Шишмарев гэгшэд түрүүлээд ябаһан «Труд», «Урожай» бүлгэмүүдэй спортсменүүдые хүсэхын тэндэ эстафетэеэ нүхэдтөө дамжуулһан байгаа.

Урда жэлнүүдтэ үнгэргэгдэһэн урилдаанда «Спартак», «Урожай» бүлгэмүүдэй команданууд хоёр-хоёр удаа чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Харин мүнөө... спортын гурбан бүлгэмэй али командань эрхимлэхэнь бэ? Бусадай урда гараад ябаһан «Труд» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Воеводин өөрынгөө зай бирагүйгөөр гаталжа, хойноһоо ябаһан спортсменүүдтэ хүсэгдэхын тэндэ Валерий Разницында эстафетээ дамжуулба. Һүүлшын этап дээрэ нүхэрөө хүлеэжэ байһан мастерта кандидат Сергей Середин («Труд») эстафетэ абамсаараа, урагшаа һуга харайн, бусадһаа түрүүлэн фиништэ хүрэжэ ерэбэ. Тиин «Труд» бүлгэмэй команда энэ урилдаанда түрүүшынхеэ амжалта түйлажа, дамжуулгын кубок дурасхаал болгон хадагалжа ябахаар абаба. «Урожай», «Спартак», бүлгэмүүдэй команданууд удаадахи һууринуудые эзэлээ.

Б. БАЛЬЧИНОВ.

ХЛОРЕЛЛЭ ГЭЭШЭ ЕРЭЭДҮЙДЭ «ТАЛХА ХИЛЭЭМЭН» ШЭНГИ ШУХАЛА ЗҮЙЛ БОЛОХО ГҮ?

Хлореллые нэлэнхы ехээр ургуулха онол арга олохо хүдэлмэри Узбекистанай Наукануудай академиин Микробиологиин таһагтахи уһанай ургамалнуудай лабораторидо хэгдэнэ.

Узбегэй ССР-эй Наукануудай академиин бодото гэшүүн, Микробиологиин таһагые даагша Ахрар МУЗАФАРОВ АПН-эй корреспондентын асуудалнуудта харюусаһан байна.

— Ахрар Музафарович, хлореллэ тушаа эрдэмтэд юундэ анхаралаа хандуулдаг болооб?

— Уһан дотор байдаг бишыхан ургамалнуудай дундаһаа эгээл мэдээжэ болоһон түлөөлэгшэдэй нэгэниинь ганса клеткэтэй замагай (водоросль) гайхамшаг шанар олон эрдэмтэдые һонирхуулна. Нимэ ургамал углекислота бэедээ татан «шэнгээдэг», тиигээд кислород газаашань «гаргадаг» юм. Энэнь тон шухалада тоологдоно. Хлореллые хэрэглэн, замбуулинай онгоцын таһалга соо хүнэй һаадгүй һайнаар амилхаар атмосферэ саг үргэлжэ хангаха гэжэ багсаагдахаар байна.

Энэ ургамалай бусад үнэтэ шанарнуудынь мүн лэ шэнжэлэгдэнхэй. Хлореллын бүридэлдэ 15 витамин ородог гэжэ эрдэмтэд элирүүлээ. Эдэнэй дундаһаа каротин (провитамин А) люцернынхиһээ ехэ, харин витамин С лимон соохиин шэнээн юм. Үл хоол болосынгоо талаар иимэ замаг мяханһаа дутуугүй, шэниисэһээ нилээд булюу гэжэ тодоруулагдаа. Хэрбээ шэниисын белогой хубиин оройдоо 12 процент болодог байгаа һаань, хлореллэ соо 50 шахуу процент болоно. Замагай белок эгээн лэ «эрхим һайн» һүнэй белогто дутэрхы байшоо.

— Хлореллэ ургуулгын асуудалые танай хүдэлмэрилэгшэд үнинэй шэнжэлнэ. Ямар амжалтануудай түйлагдажа байһан тухай хэлэжэ болохо гү?

— Болохо даа. Мал ажалда хлореллэ хэрэглэхэ арга боломжо бэдэрнэбди. Узбегэй малшад дэлхэй дээрэ анха түрүүн замагые (микроводорослиие) үргэнөөр хэрэглэжэ захаланхай. Узбекистандахи уһалагдадаг газарай ехэнхи хубида хлопогой таригдадагынь мэдээжэ. Хлореллые хэрэглэбэл, улам үдэжэ байдаг адууһа малдаа тэжээл бэлэдхэхэ асуудал шиидхэхэ арга олгохо. Тэжээлэй рациондо нэмэлтэ болгон, замаг хэрэглэбэл, малай шэгнүүр дүрбэ шахуу дахин нэмэдэг гэжэ дүй дүршэл харуулаа.

— Иимэ ехээр тэрэниие хэрэглэхын тула хлореллээр элбэг байха шухала болоно. Хлореллые нэлэнхы ехээр ургуулхын тула юу хээ һаа, һайн бэ?

— Манай таһагай хүдэлмэрилэгшэд гүнзэгы бэшэ гурбан тиимэ бассейнтэй түхеэрэлгэ ухаалан зохёогоо. Тэдэмнай дээрээ хүшалтагүй туладаа замаг ургуулхада тон таарамжатай. Апрельһээ октябрь хүрэтэрхи үе соо эндэхи уһанай нюруугай гектар бүриһөө дунда зэргээр 500 центнер хүрэтэр хуурай гү, али хоёр мянган центнер хүрэтэр нойтон замаг абажа болохо юм. 200 центнер белок болохол! Ондоо ямаршье үбһэ ногоон иимэ баян ургаса үгэдэггүй. Республикын ажахынуудта мүнөө 40 иимэ түхеэрэлгэ баригданхай.

Углекислэ газ, минеральна утэгжүүлгэ хлореллэдэ өөртэнь хэрэгтэй «тэжээл» болодог замаг ургуулхын тула электростанцинуудай, промышленна котельнэнүүдэй үлэгдэлнүүдые: хэрэглэгдэһэн уһа, тэрэшэлэн ашаглагдаһан газай дулаае, углекислота хэрэглэхэ арга бэдэрнэбди. Иигэжэ хоёр хэрэг нэгэн доро бүтээгдэнэ. Нэгэдэхеэр, замаг ургуулан абалга хямдарна; хоёрдохёор, оршон тойронхи байгаали хамгаалха асуудал шиидхэлгэдэ туһална. Хлореллэ ургахадаа, хэрэглэгдэһэн уһа, амилха агаарые сэбэр болгоно.

Республика дотор сугларһан дүй дүршэл замаг ехээр тарилгын шэнэ шатада орохо — промышленна предприятинуудаар хлореллэ ургуулдаг болохо арга олгоно. Энэ талаар түрүүшын алхамууд хэгдэнхэй. Андижандахи гидролизно заводто туршалга хэхэ түхеэрэлгэ мүнөө ашаглагдажа байнхай. Томо предприятинуудта хлореллэ ургуулха технологи тодорхойлогдон хүсэлдүүлэгдэнэ. Эндэ замагай ургаса арбаад дахин дээшэлүүлэгдээ.

— Чехословакиин эрдэмтэдтэй харилсаа холбоотойгоор ажалладагыетнай мэдэнэб. Энэ харилсаан хайшан гээд бэелүүлэгдэнэб?

— Юрэнхы асуудал шиидхэлгээр зарим тэды тусхай мэргэжэлдэ оронхойбди. Мал ажалда хлореллэ хэрэглэлгэ — манай шэнжэлгын гол шэглэл болоно. Тэрэшэлэн чехословак ханинарнай хүнэй эдихэ зүйлнүүдые замагаар буйлуулан бэлдэхэ рецептнүүдые зохёоно. Эдэнэр хүнэй хото соо хүсэд буйларсагүй замагай клеткын хальһые һандарган һалгааха онол арга дурадхаа. Энэ аргань бидэниие ехээр һонирхуулба. Мүн хүдөө ажахыда хлореллэ хэрэглэхэ талаар манай тодорхойлон олоһон онол аргануудые, уһанай ургамалнуудые бэлэдхэн абалгые хямдаруулха зорилгоор бидэнэй хэһэн туршалгануудые чехословак эрдэмтэд мүн лэ шэнжэлнэ. Иимэ харилсаа холбоон хүдэлмэридэмнай туһална, нэгэнэйнгээ хэһэн юумые дэмы дабтахагүй, мүн манай научна шэнжэлгын зарим шатануудые түргэнөөр дабажа гараха арга олгоно.

Эльвар ХОДЖАЕВ, (АПН).

ТОБШОХОНООР...

☆ Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай артистнар залуу драматург Доржи Эрдынеевэй «Эртын хюруу» гэжэ зүжэг «Улаан-Туяа» совхозой ажалшадта харуулба.,

Д. ШИРАБОН.

☆ Хүрбын совхозой дархашуул В. Нимаев, В. Балданов, Ч-Д. Доржиев гэгшэд тарянай тоог дээрэ ороохо сэбэрлэхэ, хадагалха тусхай сарай барижа эхилэнхэй.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.

Хори.

ЖУРНАЛИСТЫН ДЭБТЭРЬЭЭ

Үнгэрэгшэ жэлдэ республикымнай бүлэг аяншалагшад Зүүн Урда Азиин оронуудаар ябажа ерээ һэн. Тэдэнэй дунда ябалсаһан журналист М. Намжиловай хэдэн фото-зурагуудые доро толилбободи.

29 жэлэй саада тээ Японой Нагасаки, Хиросима хотонууд дээрэ американ самолёдууд атомна бомбо хаяжа, айхабтар ехэ үхэл, һандарал ушаруулаа һэн. Мүнөө эдэ хотонууд һэргээн бодхоогдонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нагасаки хотодохи хүн зон һэримжэтэй байгты гэһэн удхатай эб найрамдалай һүлдэ статуин дэргэдэ манай совет аяншалагшад байнад.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дэлхэйн эгээл олон хүн зонтой, томо хотонуудай нэгэн болохо Токиогой гол район — Гинзын нэгэ үйлсэдэ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ?

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй ээлжээтэ зүблөөндэ социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай, дэлхэйн бусад гүрэнүүдэй хэблэл гол анхаралаа хандуулна. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй совет делегациин Варшавада ерэһэн тухай мэдээсэлые газетэнүүд эли газарта тунхаглаа. Л. И. Брежневэй, А. Н. Косыгинай Э. Герегтэй, П. Ярошевичтэй Варшавада уулзажа хөөрэлдэһэн тухай мэдээсэлые Польшын хэблэл үргэнөөр тунхаглаба.

ПОРП-ын ЦК-гай орган — «Трибуна люду» газетэ «Эб найрамдалда аша туһатай холбоон» гэһэн түрүү бэшэг соогоо иигэжэ бэшэнэ. «Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөн социалис оронуудай эб найрамдалта стратегиин саашанхи хүгжэлтэдэ нүлөөлхэ. Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангалгын аша туһада зорюулагдадаг түб болохо Варшавска договорой үүргые бэхижүүлхэ байһаниинь дамжаггүй».

«Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөн амгалан гуримаар зэргэ оршохо, харилсаа холбоо тогтоохо хараа бодолые улам олон хүнүүдэй дэмжэдэг болоҗо байһан үедэ, Европо түбидэ аюулгүй байдалай хангагдаха, харилсаа холбооной тогтоогдохо аргатай болоҗо байһан үедэ үнгэргэгдэнэ», — гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гай орган — «Руде право» газетэдэ тунхаглагдаһан статья дотор хэлэгдэнэ. Варшавска договорой эмхиин байгуулагдаһанһаа хойшо үнгэрһэн 19 жэлэй турша соо социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай өөһэдыгөө хамгаалха хүсэниинь улам бэхижэһэ, энэ эмхидэ хабаатай гүрэнүүдэй ажал ябуулгын нэгэдэл улам батажаа гэжэ газетэ бэшэнэ. Эб найрамдал хангалга — Варшавска договорой гол зорилго болоно.

Москвада болоһон совет-сириин хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдтэ гадаадын хэблэл ехэ анхарал хандуулна. Совет-сириин хамтын мэдүүлгые газетэнүүд дэлгэрэнгыгээр тунхаглаһан байна.

Парижай хэлсээе сайгон захиргаанай ходо эбдэжэ байһыень гадаадын хэблэл үргэнөөр тэмдэглэнэ. Сүлөөлэгдэһэн районуудые сайгон захиргаанай агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй зэрлиг бүдүүлигээр бомбодожо байһан тухай һанаагаа зобонгёор бэшэнэ.

(ТАСС).

ДЕЛИ

Телефонно станци баригдана

ТАСС

Индиин Хисар хотодо (Хариана штат) телефоной автомат станци баригдажа эхилбэ. Коммуникациин министерствын гүрэнэй министр профессор Шер Сингх барилга эхилэлгын баяр ёһолол дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Индидэхи телефонно холбоон жэлһээ жэлдэ улам үргэдэжэ байна гэжэ тэмдэглээ. 1948 ондо орон дотор 230 телефонно, 3200 телеграфна станци байһан юм гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Мүнөө 4800 телефонно, 12300 телеграфна станци хүдэлнэ.

ЖЕНЕВЭ

Комитет хүдэлмэреэ һэргээбэ

ТАСС

Буу зэбсэг хураалгын асуудал зүбшэлдэг комитет эндэ хүдэлмэреэ һэргээбэ. Химическэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хорихо, ядерна туршалгануудые болюулха асуудалнууд энэ сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаа.

СССР-эй түлөөлэгшэ А. А. Рошин эдэ асуудалнуудаар Советскэ Союзай баримталдаг хараа бодолые комитедэй түрүүшын заседани дээрэ тодорхойлон найруулба.

ООН-ой генеральна секретарь К. Вальдхайм сессидэ хабаадагшадта бэшэг эльгээгээ, тиихэдээ ООН-ой Генеральна Ассамблейн табиһан зорилгонуудые комитет амжалтатайгаар шиидхэхэ гээд найдажа байһан тухайдаа мэдүүлбэ.

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН ТУСХАЙ VI СЕССИ

ТАСС

ООН-ой Генеральна Ассамблейн тусхай VI сесси дээрэ хүгжэжэ байгаа оронуудай түлөөлэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүд гадаадын монополинуудта эсэргүү, адли тэгшэ эрхэ, зүйтэй тааруу ябуулга үндэһэ болгон, уласхоорондын экономическа харилсаа тогтоохын түлөө тэмсэлдэхи арга боломжонуудаа эдэ гүрэнүүдэй ойлгодог болоҗо байһые элирхэйлэн гэршэлнэ.

Тодорхойлон хэлэбэл, манай сесси уласхоорондын экономическа харилсаанай шэнэ зорилго хараалжа шадаха, хараалхашье ёһотой гэжэ Непалай гадаадын хэрэгүүдэй ба финансын министр Г. Карки хэлэбэ. Тиигэһэнэй ашаар үлэсхэлэн байдал, үбшэн тахал зайсуулагдаха зэргэтэй. Элшэ хүсэнэй дутагдалһаа уламжалан, хүсэ шадалаа, ямар үүргэ дүүргэхэ байһанаа ойлгоһон, хүгжэжэ байгаа оронуудай үүсхэлһээ энэ хэрэгэй амжалта гол түлэб дулдыдаха юм.

Гадаадын монополинуудай дарлалта, мүлжэлгэһөө сүлөөрхын түлөө тэмсэлдэ хүгжэжэ байгаа оронуудай нэгэдэл ехэ үүргэ дүүргэхэ гэжэ Эквадорой байгаалиин нөөсэ баялигуудай ба туризмын министр Г. Харрин хэлэбэ. Энэ хэрэг хүгжэжэ байгаа оронуудай амжалта түйлалтануудта ехэ нүлөө үзүүлхэ байха гэбэ.

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

ТАСС

Ливанай гуйлтаар зарлагдаһан ООН-ой Аюулгүйн Соведэй хоёрдохи заседани эндэ болоод, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые улам шахардуу шанга болгохо политика бэелүүлдэг Израилиин зонхилогшодой харата ябуулгые эрид буруушааба.

СССР-һээ ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Я. А. Малик үгэ хэлэхэдээ, эб найрамдалда дуратай Ливанда эсэргүү Израилиин ээрхэг түримхэй ээлжээтэ аша «урданьхэһэн, мүнөөшье хэжэ байгаа гэмтэ ябуулгануудайнь шэнэ шата» болоно гэжэ тэмдэглээ. Энэнь дай хэжэ гү, али хүсэ хэрэглэжэ, ондоо гүрэнүүдэй газар дайдые булимтаран ээлжэ болохогүй гэһэн ООН-ой ёһо гуримые бүдүүлигээр эбдэһэн ушар болоно.

Сириин Президент Хафез Асадай хүндэлэлдэ Москвада эмхидхэгдэһэн обедэй үедэ Л. И. Брежнев үгэ хэлэхэдээ, Дүтын Зүүн зүгэй асуудалаар Советскэ Союзай баримталдаг хараа бодолые эли тодоор элирхэйлһэн байгаа гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Аюулгүйн Совет Израилиин дээрмэдэхы хархис шэнэ ябуулгануудые эрид буруушаахаһаа гадна, Израилиин милитаристнуудай зүгһөө гаргагдадаг ээрхэг түримхэй аашануудые зайсуулан сараха шухала гээд Я. А. Малик саашадаа хэлэбэ.

Урдандаашье Израиль Ливанай газар дайда руу дайгаар нэгэнтэ бэшэ добтолон ороһон байгаа гээд Ливанай түлөөлэгшэ Эдуард Горра Соведтэ һануулба. Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин адаглагшадые олошоруулха гуйлтатайгаар эб найрамдалта политика хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлдэг Ливан ООН-до хандаһан байгаа гээд тэрэ тэмдэглээ. Тиихэдэ адаглагшадые газар хударааа табихые Израилиин правительство арсана гэжэ Ливанай түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Израилиин милитаристнууд Ливанда добтолходоо, Аюулгүйн Соведэй тогтоолнуудые эбдэжэ, Сиридэ эсэргүү ээрхэг түримхэй ябуулгаяа улам үргэдхэнэ гэжэ Сириһээ ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Хейсам Аль-Килани тэмдэглээ.

Израилиин уласхоорондын бандитизмын политикань Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида, бүхы дэлхэйн арад зондо зүрюу харша ябуулга болоно гэжэ Мавританиһаа ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Мулай Эль-Хасен мэдүүлбэ. Индонезиин, Камерунай ба Аюулгүйн Соведэй бусад гэшүүн оронуудай делегадууд үгэ хэлэхэдээ, Ливанай газар дайда худар Израилиин сэрэгүүдэй добтолон ороһон ушар буруушаахые уряалһан байна.

ГАВАНА

Олонниитын митинг Гаванада болоо

ТАСС

Хани ёһоной албанай хэрэгээр эндэ ерээд байһан Алжирай Революционно Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Хуари Бумедьенэй хүндэлэлдэ Кубын-Алжирай хани барисаанай олонниитын митинг Сантьяго-де-Куба хотодо болобо.

Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Революционно правительствын Премьер-Министр Фидель Кастро митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Кубын ба Алжир арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон улам бэхижэнэ, империализмда эсэргүү хоёр ороной хараа бодол адли байна гээд мэдүүлээ.

Социалис общество байгуулха хэрэгтэ Кубын ажалшадай түйлаһан амжалтануудые Хуари Бумедьен үндэрөөр сэгнэһэн байна. Хүгжэжэ байгаа оронуудай арадуудта Куба һайн жэшээ харуулна гэбэ.

НЬЮ-ЙОРК

ЭЭРХЭГ ТҮРИМХЭЙШҮҮЛЭЙ ГЭМТЭ ЯБУУЛГАНУУД

ТАСС

Хүршэ араб гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр Израилиин эмхидхэдэг харата ябуулганууд тухай Дүтын Зүүн зүгтэ байдаг ООН-ой адаглагшад мэдээсэнэ. Апрелиин 12-то Израилиин зэбсэгтэ хүсэнүүд Ливанай хэдэ хэдэн һуурин тосхонуудта добтолһон, мүн энэ ороной газар нютагуудые зэрлиг бүдүүлигээр буудаһан байна гэжэ мэдээсэлнүүд доторнь хэлэгдэнэ. Тодорхойлон хэлэбэл, ээрхэг түримхэйшүүл апрелиин 13—14-дэ Ливанай Марвахин, Аль-хиям, Накура гэжэ тосхонуудые миномёдоор, ехэ буугаар буудаба. Израилиин самолёдууд Ливанай агаарай дайда худар хэдэ дахин нэбтэрэн ороо. Ганса апрелиин 14-дэ Израилиин 84 самолёт Ливанай агаарай дайда руу нэбтэрэн орһон байха юм.

Сири-Израилиин сектортэхи байдал шахардуу шанга байһаар.

ҮНШАГТЫ һонирхохол байхат

ШААЗГАЙНУУДАЙ «ТААЛАЛДААН»

ХАА ХАМААГҮИ шахан... ябадаг шаазгайнудһаа бол... жо, Сидней хотодо электри... элшэ хүсөөр хангадаг түхе... рэлгэдэ түйлай ехэ аюул ос... тохёолдоо. Эдэнэй гэмээр Авс... ралиин энэ ехэ хото шадар... хэдэн һуурин тосхонууд бү... ли часай турша соо элект... чествэгүй үлэһэн байна.

Иимэ ушар Сиднейн түб... 20 километртэ байдаг Бэк... хилл районой Диксонэй үйл... дэ тохёолдоо.

11 киловольт хүсэтэй ... вольттой линиин утаһанууд ... рэ хоёр шаазгай һууһан б... гаа гээд хүнүүд хөөрэлд... Тиигэжэ байтараа нэгэнь... нүгөөдынгөө хушуунда ха... хүрөөд, «таалажархёо». Ти... тэйнь сасуу нюдэ һаргама с... хир-хүхэ дүлэн соробхил... шэхэ дүлиирмэ абяан соно... бо. Столб дээрэ тодхогдо... трансформаторна будкаһаа ... ра утаан бааяшоо. Хүндэ ... һад газар руу унаба.

Столбһоо хэдэн алхын газ... та шубуудые олоһон бай... Шатажа хара нүүрһэн боло... һон шаазгайнууд зэргэлэн... хэбтээ һэн ха.

ФОРЕЛЬ КЛЕТКЭ СОО ҮСХЭБЭРИЛЭГДЭНЭ

УРДА ЧЕХИИН загаһа... ажахынуудай мэргэжэлтэд ... рель үсхэбэрилхэ шэнэ ар... амжалтатайгаар хэрэглэнэ. ... кубометр хэмжээтэй түж... клеткэнүүд сөөрэмэй өөр ... дар һуулгагдажа, тэдээн ... форель загаһа табяад, ... сойлгогдоһон тэжээлээр хо... лүүлдаг юм. Тиихэдэнь загаһ... дай шэгнүүр хоёр дахин т... гөөр нэмэдэг байна.

Нёдондо жэл Глубока ню... гай загаһанай ажахын хүдэ... мэрилэгшэд энэ шэнэ арга т... рүүшынхеэ хэрэглэжэ, 450 це... нер форель үсхэбэрилэн, гүр... дэ тушаагаа һэн.

«ДАЛАЙН ЗААН» ТҮРЭВ...

БАРУУН БЕРЛИНЭЙ ... паркын эмхидхэгдэһэнһээ х... шо үнгэрһэн 130 жэлэй тур... соо «далайн заан» түрүүшын... түрэһэн байна. Хаб загаһан... түхэлтэй «далайн заанууд» ... рянда байхадаа түрэдэг... гээд тоологдодог юм.

Зулзаганиинь 30 килогра... татадаг байба. Тэрэнь тэжэ... дэ ехэл шалай, зөөхэйтэй хо... эдихэ дуратай байшоо.

ПИРАМИДАНУУДЫЕ ҺЭЛЬБЭН ЗАҺАНА

ГИЗЭДЭХИ пирамиданууд... эртэ урдын Египедэй соёл ку... турын үнэтэ памятнигууд... һэльбэн заһагдажа бай... Нара һалхинһаа уламжал... эдэнэрэй һандаралгые һэлы... заһаха талаар ехэ ажал ... дэнэ. Хэдэн мянгаад жэ... урда тээ хүнэй гараар бодхо... доһон эдэ гайхамшаг хүн... нүүдые һэльбэн заһабари... шиидхэбэри Египедэй засаг... хид абаһан байгаа.

Эгээн үндэр — 146 метр ... дэртэй Хеопсын пирамидые ... һабарилан һэльбэхэ хүдэлм... үргэнөөр хэгдэнэ. Хефрэнэй ... рамидын хойто талын шул... нуудые жэгдэлэн заһаха хүд... мэри мүн лэ хэгдэжэ байн...

«ДУУША» ИНДЕЕЦҮҮД... УГСААТАН

ТИКУНАС гэжэ индеец... дэй багахан угсаатан Перу... Бразилиин, Колумбиин х... нүүдэй ниилэн нэгэдэдэг газ... та — Амазонко мүрэнэй эхи... ажаһуудаг юм. Индеецүү... энэ угсаатан дуулажа ... һан шэнгеэр дуугарадда... Юундэб гэхэдэ, тикунас... саатанай хэлэнэй аялган ... нууд табан янза ондоо... соностодог. Энэнь нэгэл ... тад ондоо удха олгодог ба... юм.

Тикунас угсаатан 15 мян... хүнһөө бүридэнэ. Эдэнэй за... маниинь Бразилиин Селье... районуудта, Колумбида ах... һуудаг. Перудахи Кисильо... гэжэ һуурин «дуушан ин... цүүдэй» отог болоно. Тику... угсаатанай байдалые Перу... лингвистикын институдай ... гэжэлтэд һаяхан шэнжэл... Энэ угсаатан айхабтар һа... ухаатай, ондоо хэлэндэ т... гөөр һурадаг, ажалша бүхэ... зон байна гэжэ эдэнэр эли... лээ.

АЖАЛАЙ ҮДЭРТЭЛ БЭШЭ...

МАНИЛАҺАА хойгуур ... даг Оливас һууринда ах... үдэр эрэ тахянуудые ту... наншалдуулһанайнь түлөө... хүниие барижа, хоёр хон... полициин участогта хааба.

Филиппиндэ, илангаяа ... дөөгэй районуудта бээ... гүүлгын энэ зүйлэй үргэ... дэлгэрһэнишье һаань, эрэ та... нуудай наншалдаан ... амаралтын үдэрнүүдтэ, ... дэрнүүдтэ үнгэргэгдэхэ... шөөгдэдэг юм. Эрэшүүл ... ниие хаража, ажал хүдэл... тухайдаа мартажархина, ... олон тоото гомдол, муу... дай правительствын засаг... хиргаанда ороһоной һүү... иимэ гурим тогтоогдоһон...

(ТАСС)

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, ... редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, секретаря — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-3..., ...ветского строительства и быта — 69-58, культуры... школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приемная — 56-6..., ...шинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.